

PDF Compressor Free Version

Энэсэдэми

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

○ Нам улууһун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

2010 с.
Олунньу

6

күнэ
Субуота
№11-12
(10302)

1996, 2005, 2009 сылларга республика басты хаһыата

Улуу Кыайы 65 сылын көрсө

БАРЫБЫТ ЫТЫК ИЭСПИТ

НАМ УЛУУҤУН ОЛОХТООХТОРО!

Биллэрин курдук, аан дойдуну атыяхтаах уу курдук аймаабыт, хас эмэ мөлүйүөнүнэн аабыллар, инники кэскиллээх ыраларын эркээйи онгостон, оёоруу төрөтөн үлэлии-хамсыы күөгэйэр күннэригэр сылдьар убайдарбыт, ажаларбыт, эһэлэрбит 1941-1945 сыллардаах Аҕа дойду сэриитигэр дойдуларын көмүскэлгэр сырдык тыыннара быстыбыта, аҕыах киһи тыыннаах ордон сэрии алдыаппыт олохтон чөлүгэр түһэригэр үлэлэн сылдьан орто дойдуттан арахсыбыттар. Тыылга хаалбыт оҕо, дыахтар, оҕонньор Кыайы туһа диэн тоҕору-хатары, ачыктыгыры аахсыбакка «Барыта —

фронга! Барыта — Кыайы иһин!» диэн үлэлээбиттэрэ.

Ол ытык дьоннорбутуттан күн бүгүн ахсааннаахтара эрэ хаалан өрөгөйдөөх Кыайы 65 сыллаах үбүлүөйүн улуус дьонун-сэргэтин, биһигини барыбытын кытта, көрсөргө бэлэмнэнэллэр.

Кинилэр сырдык кэриэстэрин үйэтити — бүгүнгү күнүгэр үлэлии-хамсыы сылдьар дьон ытык иэспит. Үбүлүөйү атаарыыга улуус былаанын быһытынан онгоһуллохтооха патамынныктарыбыттар, кинигэлэрибитигэр, араас тэрээһиннэрибитигэр биир күннээх хамнаспытын бука бары биэрэр-

битигэр ыгырабыт. Урукку да өттүгэр улуус дьонун-сэргэтэ ыарахан, былдыаһыктаах түгүннэрибитигэр куруук толук түһэн көмөлөһөр үгэстээхтэрэ.

Бу да сырыыга улуус олохтоохторо улуустарын аатын түһэн биэриэхтэрэ суоҕа, Улуу Кыайы 65 сыллаах үбүлүөйүн үрдүк таһымнаахтык көрсөн кэлэр көлүөнэ ыччаппытыгар сырдык өйдөбүлү хаалларыахтара, үтүө дьыала туһугар биир күннээх хамнастарын харыстыахтара суоҕа диэн бигэ эрэллээхпит!

Улуус баһылыга
А.И. ИЛЫН,
улуус Мунньабын
председателэ
А.Х. ХРИСТОФОРОВ,
улуус ветераннарын
сэбиэтин председателэ
И.З. КРИВОШАПКИН

Улуус баһылыгы дьаһала

НАМ УЛУУҤУГАР 2010 С. УЧУУТАА СЫЛЫН СҮРҮН ТЭРЭЭҢИНИНЭРИН БЫЛААНЫН ТУҤУНАН

Российской Федерация Президенин 2009 с. кулун тутар 10 к. 259 №-дээх «Российской Федерацияда Уччуутал сылын ытыгы туһунан» ыйаабын, Российской Федерация правительствотын 2009 с. от ыйын 15 к. 944-р дьаһалын уонна Саха республикатын 2009 с. алтынны 7 к. 1602 №-дээх «Саха республикатыгар Уччуутал сылын ытыгарга миэрэлэр туһунан» ыйаабын, Саха республикатын правительствотын 2009 с. сэттинны 25 к. 1160-р №-дээх «Саха республикатыгар 2010 с. Уччуутал сылын сүрүн тэрээһиннэрин былаанын туһунан» дьаһалын толорон, обществоҕа уччуутал аптарытыатын үрдэтэр уонна уччуутал үтүө уобараһын бигэргэтэр инниттэн дьаһайабын:

1. 2010 с. Нам улууһугар Уччуутал сылын сүрүн тэрээһиннэрин былаанын 8 018 000 (аҕыс мөлүйүөн уон аҕыс тыһыынча) солк. уопсай суумалаах, бу дьаһал сыһыарытыгыгар сөп түбэһиннэрэн, бигэргэтэргэ.
2. Нам улууһун үөрэх управлениета (Дьяконова В.Н.) управлениелар, отделлар, общественной тэрилтэлэр 2010 с. Уччуутал сылын сүрүн тэрээһиннэрин былаанын олоххо киллэриигэ үлэлэрин сүрүннүүрүгэр.
3. Управлениелар уонна отделлар Нам улууһугар 2010 с. Уччуутал сылын сүрүн тэрээһиннэрин бигэргэммит былаанын олоххо киллэрини үбүлээһини бу тэрээһиннэри толорооччулар бюджеттэригэр көрөллөрүгэр.
4. Олохтоох бэйэни салайыныы баһылыктара, тэрилтэлэр уонна общественной тэрилтиилэр Нам улууһугар Уччуутал сылын чэрчитинэн мероприятиялары ытталларыгар сүбэлииргэ.
5. Бу дьаһал туолуутун хонтуруолун «Нам улууһа» МТ баһылыгынан I солбуйааччы Слепцов Н.В. сүктэрэргэ.

«Нам улууһа» МТ баһылыга **А. ИЛЫН**

«СҮГҮРҮЙЭБИТ! КИЭН ТУТТАБЫТ! МАХТАНАБЫТ!»

Аҕа дойду Улуу сэриитигэр Кыайы 65 сылыгар анаан быйылыгы 2010 төгүрүк сыл устата ытыгылар үлэлэр, Нам улууһугар кулун тутар-муус устар ыйдарыгар ытыгылар норуот уусуран айымньытын фестивалыгар нэһиликтэр кыттыылара, ыам ыйыгар Кыайы парада, бэс ыйыгар Кыайы үбүлүөйдөөх ыһыаҕа у.о.д. тэрээһиннэр улахан күргүөмү, культурнай-маассабай хамсааһыны таһаарыахтара.

Улууспут нэһиликтэрин баһылыктара, бары үлэһит коллективтара Аҕа дойду Улуу сэриитигэр Кыайы 65 сылыгар анаммыт норуот уусуран айымньытын фестивалыгар өрө көтөүллөн туран, үрдүк тэрээһиннээхтик кыттыахтара уонна ытыгыахтара.

Бу фестивалы иилир-саҕалыыр культура тэрилтэлэрин үлэһиттэрэ: уусуран салайааччылары, режиссердара, сценаристара, айар коллективтар салайааччылары нэһиликтэрин бар дьонун үтүө үгэстэрин түмэн, айар талааннарын, кылаан дьобурдарын фестиваль аноммыт сыалыгар туһаайан, ытык соруугун толорор, үрдүк өрөгөйүн

ситиһэр иһин үлэлиэхтэрэ.

Фестиваль диэн общественность киэн үөрүүлээх быраһынныыга, культураҕа уонна ис-

айыы 65 сылыгар аноммыт үбүлүөйдөөх ыһыах аһыллытын киэн театриализованнай көстүүтүгэр уонна культурнай программа тыгар кыттыахтара.

Аҕа дойду Улуу сэриитигэр 1941-1945 сс. бүттүүн сэбиэскэй норуот өрө туруутугар биһиги ажаларбыт, эһэлэрбит, Ийэ дойдуну көмүскүүр иһин хорсун-хоодуот быһыыларынан сэрии толоонугар олохторун толук биэрбит буйуттары кэриэстээн, «Барыта — фронт туһугар! Барыта — Кыайы туһугар!» үлэ, тыыл байыастарыгар ийэлэрбит, эбэлэрбит туһунан умнуллубат ытык өйдөбүл — албан аат мөлдөйбөр буоллун! Сүгүрүүйэр ытык изс мөлдөйбөр буоллун!

Культура управлениета
Хаартыскаҕа: Кыайы 60 сылыгар ытыгылыбыт Бүтүн Россиятааҕы «Кыайыга Салют» норуот айымньытын фестивалын лауреата, режиссер И. Новиков ССРС Сэбиллэниилээх Күүстэрин музейыгар Кыайы Знамятын аттыгар сүгүрүүйэн турар. Москва куорат. 2005 с.

кустествоҕа, норуот уусуран айымньытыгар үрдүкү ситиһилэрин көрүү буолар. Фестиваль кыттыылаахтара «Лауреат лауреатов», 1, 2, 3 степеннээх лауреаттар, дипломаннар уонна фестиваль олохтуур анал ааттары ылар иһин үрдүкү жюри уонна көрөөччүлэр иннилэригэр тахсыахтара. Фестиваль түмүгүнэн кыайылаахтар ыам ыйын 9 күнүгэр Кыайы парадын костюмированнай колоннатыгар кириэхтэрэ, быраһыннык-тааҕы программа улахан концертыгар кыттыахтара уонна Кы-

Хайдах олоробут, ыаллар?

КУЛУУП — ГААСТААХ, ЫЧЧАТ — ЛИДЕРДЭЭХ

Маймаҕа нэһиликтин сыйын-алан киинин директора Анисья Павлова иһитиннэрибитинэн, тохсунньу бүтүүтэ кулууптара гааска холбонмут.

Бэлиэтээн эттэххэ, бырабыллан турбут дьэни сөргүтэн кулууп онгороору улахан үлэни көрсөн өрөмүөннээн, сыйын-алан кииннэрин 2007 сыллаахха үлэвэ киллэрбиттэрэ. Ол эрэри, нэһиликтэ гаас кириитин сағана, дьэи бырабыллан турбутунан, былаанна кирибэккэ, гааһа суох тымныы дьэиэ үлэлээн үгэс эрэйи көрсүбүттэрэ. Нэһиликтэ дьонун-сэргэтин түмэр соҕотох киин булгуччу гаастаһахтаах диэн санаанан салайтаран, оччолорго баһылык Д.Д. Пахомов кыһамнытынан бу боппуруос күүскэ турбута. Түмүгэр, быйыл

тохсунньуга гаас күөх төлөнө холбонмут. Онон саамай улахан баҕа санаалара туолан, коллектив үөрүүтэ үгэс.

«Ыал — ыччатынан» диэн мээһэһэ эпэттэр. Бу кыра нэһиликтэ, кэнники сылларга ыччат дьон олохсуйара элбээн эрэр. Сириин-уотун, дьонун-сэргэтин сөбүлээн, суолугар, гааһыгар болломторун ууран тохтууллара көрөхсө биллээх. Кинилэр түмсөн, биер сомоҕо буолан үлэлииргэ санааларын ууран соторутааҕа лидердэммиттэр. Ол курдук тохсунньу 29 күнүгэр кистэлэн куластааһын түмүгэр олохтоох ыччат Эдгар Сивцев лидеринэн талылан үлэтин сағалаан эрэр.

Л. УВАРОВСКАЯ

ОТЧУОТ КЭННИТТЭН...

«Мэ» диэтэхтэринэ мичик гынар үгэспитинэн, президеммит биэнсийэ 46 бырыһан үрдүөҕэ диэбитин истэн, инникигэ эрэллээх курдук сананан, кыра кыһалҕаны аахайбат буоллубут бадахтаах. Көмө хаһаайыстыбабыт, сүөһүбүт, сылгыбыт көрүүтүн, сэбиэскэй сағана «кэтэх» диэн хаачахтаһан көмө аһан, сүөһүнү-аһы дөлөтү диир көмнэригэр сүөһү көрүүтүн ыччат сөбүлээбэтэ билгитин саамай улахан проблемабыт буолар. Сүөһү көрөөччү кырдыар, солбук суох.

Улуус нэһиликтэригэр дьаһалта отчуота ньиргийэн ааста. Тыа хаһаайыстыбатын управлениета отчуокка сэмэйдик кытынна. Бааһынай хаһаайыстыбалара хайатын биһиги айдаарыахпытый диэттиллэр буолуо. Быйыл от элбэх оттонон, быйа ы биэрдэ. Арай «Стерх» страховкалыыр хампаанньаҕа бурдук, оҕуруот аһа айылҕа содулуттан үүммэтин сэрэйэн страховкаламмыттар элбэҕи барыстаммыттар курдук иһилиннэ.

Былырын баччага правительство дьаһалынан хаһаайыстыба бары көрү эр 50 бырыһан чэпчэтиилээх комбикорм тү этэн, сүөһү иитэр ыалы абыраабыттар. Ол комбикорму ордорунан, Хатастан сибиинньэ оҕолорун атыылаабыттарыгар ылан, аһанан, быйыл күһүн ыал барыта сибиинньэ этэ идэһэлэнэн үөрдө-көттө. Алаас и эмти-элээх ото суоғунан, өрүс кытылын соппо ото битэмийнэ аҕыһаһан, быйыл эмиэ комбикорманы чэпчэтэн тү эттэхтэринэ, тыа сиригэр быһаччы көмө буолуо этэ. Мань үрдүкү салалта сорук о остон туруорсуохтаах. Оччотугар төрөлкөй төрүүх, өлгөм үүт элбиэ этэ. Истэр тухары ынах төрөөһүнэ хойутаата. Хойукку төрүүх оккура буолар. Соппо от төрүүбү буомурдар. Дьокуускайга Крестьянскэй ырыһанна киһиги эппит, үһүнүт хаһыс миэстэҕэ тиксэрий диэн сирдээх ыйытыгы биэрэн, хаачыстыба туһугар үлэлиир кэм буолла.

Биэнсийэ эбиллэн үөрүүх-көтүүх курдугум да, паспорт, ГАИ, уот, гаас, телефон төлөбүрдэрэ, ас-үөл о.д.а. сыаната үрдээн, үрүллүбүт хабахтыы уостар чинчилээх. Дьэ хаһан байабыт?!

К. ЕРЕМЕЕВ, Кыһыл-Сыыр бөһ.

2010 сыл — Россияда Уччуутал сыла ЭМБЛЕМА БИГЭРГЭННЭ

Дойдуга Уччуутал сылын бэлиэтээһин билиниллэр уонна представительскэй бэлиэтинэн Новосибирск куорат олохтооҕо, профессиональнай дизайнер, Россия дизайнёрдарын Союһун чилиэнэ Анна Щербакова о орбут эмблемата буолла.

Эмблемаҕа чыычаах оҕолорун — бэйэтин үөрэнээччилэрин улахан олоххо атааран эрэр уччуутал арыллыбыт ытыгастара уруһуйдаммыттар. Автор этэринэн, «уччууталлар — кэлэр кэми түстүүр дьон».

Учуутал сылын символикатын о орууга РФ үөрэҕириитин министерствота ыһыһыт конкурсулар 344 эмблема кирибит. 2009 сыл ахсынны 5-15 күннэригэр Интернет-куластааһын ытыгылыбыт. Ол түмүгүнэн конкурс 15 финалиһа ааттаммыт. Басты эмблема общественнай-профессиональнай жюринан талылыбыт уонна биһиги дойдубуттар Уччуутал сылын ытыгар тэрийэр комитетынан бигэргэммит.

В. РЫКУНОВА

«ЫЙЫТ — ХОРУЙДУУБУТ»

Тел. 41-3-32, 41-4-96

Мария, тыа хаһаайыстыбатын үлэһитэ (Нам с.):

— Больничнай лист хайдах төлөнчөстээрий? Кимиэхэ эрэ 70 бырыһыан, кимиэхэ эрэ толору төлөнөр дуо?

Л.Р. Аргунова, РФ социальнай страхование фондатын Саха сиринээҕи салаатын Нам улууһугар уполномоченнай сүрүннүүр специалист:

— Больничнай лист ылбыт страховкаламмыт дьо о быстах кэмэ үлэлиир кыахтарын сүтэрибиттэригэр пособие (пособие по временной нетрудоспособности) манньк кэмэийинэн төлөнөр: 8 уонна онтон элбэх сыл страховвой стажтаах дьо о — орто хамнастарыттан 100%, 5-8 сыл стажтаахтарга — 80%, 5 сылга диэри стажтаахтарга — 60%.

Тохсунньу 28-29 кк. улуустаагы культура үлэһиттэрин конференцията буолан ааста. Бу киэн далааһыннаах тэрээһин ааспыт сүл сэтинньиттэн культура управлениетын начальнигынан үлэлээн ээр санга салайааччы бири бастакы, сонун дьыһаҥа «Конференция» бастааһына үлэһиттэригэр ордук дьайыһылаах буолла. Бу күннүргэ начальник Н.А. Соловьеву кытта көрсөн кэпсэтибит.

— **Николай Анатольевич, биһиги улууспутугар культурнай олох таһымн хайдах дьин сыаналыгыт?**

— Үлэһити кэлээт, улууска культурнай олох таһыма кэккэ ирдэбиллэргэ ситэ эппиэттээбэт дьин көрбүтүм. Холобура, норуот коллективтара, музей үлэһиттэр да буоллун, билингги олох ирдэбилинин хайдах сааһылланан, тэринэн үлэһиттэригэр өйдөмөт түгүннэр бааллара. Ону толкуйдаан көрөн баран, билингги олох ирдэбилигэр сөп түбэхэр ханнык хардыылары оноруохха сөбүн, нэһиликтэргэ үлэһити сылдыар дьон туох көрүүлээхтэрин, культура

Редакция ыалдьыта

Николай СОЛОВЬЕВ :

«КУЛЬТУРА БИНИГИТТЭН САБАЛАНАР»

(Интервью)

управлениетыттан тугу ирдиллэрин билэр-көрөр сыалтан, инникитин үрдүк таһымнаах үлэни ыттар соруктаах биһиги улахан конференция тэрийдигит. Бары салааларынан семинардар тэрийинилэр, «төгүрүк остооллар» тула аһаҥс кэпсэтиилэр ытылыннылар. Культура министерствотыттан эппиэттээх үлэһиттэр кэлэн сүбэ-ама биэрдиилэр.

— **Туруоруммут соруккутун толордугут дуо?**

— Чуолаан, туруоруммут сыалбытын ситтибит. Ол гынан баран, сорох салааларга специалистар кыайан тахсыбаккалар семинардабыт буолбатылар, ону бу ыйга ситиһиэхтээхпит — анал бөлөхтөрү таһааран семинар ытыахпыт. Культура сайдытыгар анал программа ылыныахпыт, улуус мунһааһын депутаттарын сессиятыгар билгэргэтэрэн, ол сүннүнэн үлэһиттэригэр. Культура концепциятын сайдытыгын, «Кодекс чести работников культуры» ылыныахпыт. Тоҕо дьитэргит, культура биһигиттэн, культура эйгэтин үлэһиттэриттэн, сабаланахтаах.

— **Конференция туох түмүктэри биэрдэ?**

— Бары хайысхаларынан резолюция ылыныыт. Ону билигин чуолкайдаан баран нэһиликтэргэ тарбатыахтаахпыт. Уопсай барыла ылынына. Куораттаагы культурага сыһыаннаах үөрэх тэрилтэлэрин, культура учредениеларын кытта, чуолаан, театрдар, информационнай-методическай кииннэр буоллуннар, кинилэрдийн ыкса үлэһиттэргэ былааннаахпыт. Хардарыта уопут атастатар санаалаахпыт. Итиэннэ республика, куорат таһымыгар ытыллар тэрээһиннэргэ биригэ үлэһиттэргэ быһаары ылыныыт.

Тэрилтэлэригитин биридиилээн ылар буоллаха, кэккэ нэһиликтэргэ, оскуолаарга музейдаахтар. Кинилэр киэнник үлэһиттэр баалаахтар эрээри, хайдах, тугу иилээн-сабалаан ытыталларын билэттэр. Онуоха бу икки күнгэ Е. Ярославский аатынан музей эппиэттээх үлэһиттэригэр А.Н. Решетникова, Н.С. Федоров кэлэ сырыттылар. Үгүс кэпсэтии таһыста. Түмүгэр улуустаагы музей үлэһиттэрин соһоһа тэриллээхтээх. Улуус, нэһиликтэригэр историяларын түмэн, бири ситим онорон, дьонно-сэргэбэ тийгэр үлэ барыаҥа. Музыкальнай оскуолаар аттестация баралларыгар, лицензия ытылларыгар сана ирдэбил бөҕө кирирдэ. Онуоха культура министерствотыттан үөрэх тэрилтэлэрин кытта үлэбэ отдел сүрүннүүр специалиһа И.И. Ксенофонов кэлэн семинар ытытта. Аттестацияны, лицензияны аһаарга туох ирдэбил баарын, хайдах үлэһиттэригэр, иитти үлэтин туһунан кэпсээтэ.

Культура министрин солбуйааччыта М.М. Донской, Ил Түмэн депутата Е.Х. Голомарева кэлэн олунньуга культура эйгэтигэр сокуон уларытыыта тахсыахтааһын туһунан иһитиннэрдилэр. Нэһиликтэригэр ытылларыгар, кулууп үлэһиттэриттэн чопчу тугу ирдиллэрин эттилэр. Республикаагагы культура үлэһиттэрин профсоюзун комитетин председатели солбуйааччыта А.И. Комарова тахсан сүбэ-ама бэрээдэгинэн үлэһиттэри кытта көрүстэ. Маны сэргэ маассабай тэрээһин режиссурагыгар, театральнай режиссураҥа, норуот маастардарыгар, модельнай агенство сайдытыгар сыһыаннаах олус туһалаах, наадалаах семинардар тэрилиннилэр.

— **Эдэр эрчимнээх салайааччыттан туох эр сананы, сонуну көтөһүтүт.**

— Быйыл сүрүн үлэбит, биллэн турар, Улуу Кыайы 65 уонна Учуутал сылларыгар туһуланнахтаа. Ону тэнэ сана сүүрэн быһытынан, народнай коллективтары күүскэ сэргүтэн үлэһиттэригэр баарабын уонна биһиэхэ тыһынаах музыка олох суох эбит, вокальнай-инструментальнай ансамбыл тэриллэригэр баарабын. Онон болҕомтобутун, сырабытын манна уруохпут, ол гынан баран бири сылынан тэриллэ охсубата буолуо.

— **Эн идэһинэн олох атын эйгэ буолаһын, улуус культуратын салайарга ыгырыгытара соһуччу буолбатах этэ дуо?**

— Мин санаабар, төрөөбүт дойдубутугар, улууспутугар кэлэн үлэһиттэр ытык испит. Эдэр киһи буоларым быһытынан, инники үлэбэр төһүү күүс буолуо дьин сыаналаан тыа сиригэр — улууска кэлэн үлэһиттэр оупутуруохпун саныыбын. Дьибэм-уотум манна баар, онон дойдубар кэлэн үлэһиттэр туһунан уруккуттан саныы сылдыбытым. Бу үлэбэ ыгырыгыттарыгар өр толкуйдуу барбакка сөбүлэспитим. Биллэн турар, эйгэм олох атын. Ол эрээри чачы кыайан дьин быһаарыны ылыммытым. Салайааччы хайа баҥарар эйгэбэ салайы үлэтин кыайа-хото тутар буоллаһына, үлэтэ тахсылаах буолар дьин санаалаахпын.

Кэпсэттэ Л. УВАРОВСКАЯ

2010 сыл — Россияга Учуутал сыла

УЧУУТАЛ СЫЛЫТТАН ТУГУ КҮЧҮТЭБИТИЙ?

Быйылгы сүл Россия Президенин ыйааһынан Учуутал сылынан биллэриллэн, былааннаах үлэ ытытыллан эрэр. Бу сүл биһиэхэ хайдах дьайыаҥа, туох уларытыылар күүтүллэллэригэр? Ол туһунан сиһилии улуустаагы үөрэх управлениетын начальнига В.Н. Дьяконова аһааччыларга билиһиннэрэр.

— **Венера Никитична, эн Россияга Учуутал сыла аһылыгытын үөрүүлээх церемонията ытытыллар кэмигэр республика үөрэһин министрствотун делегациятын састаабыгар кириэн Санкт-Петербург куоракка сылдыбытын туһунан кэпсээн дуо?**

— Биллэрин курдук, тохсунньу 21 күнүгэр Санкт-Петербург куоракка А.И. Герцен аатынан Россиятаагы государственнай педагогическай университетка Бүтүн Россиятаагы бастакы педагогическай ассамблея үлэтин чэрчитинэн Россияга Учуутал сыла үөрүүлээх быһыыга-майгыга сабалаанна. Церемонияны Российскай Федерация президенти Д.А. Медведев бэйэтинэн арыыбытын туһунан, ассамблея пленарнай мунһааһар РФ үөрэһиттэригэр уонна наукага министр А.Фурсенко, биллэр үрдүк үөрэх тэрилтэлэрин ректордара, регионнар кэлбит педагогическай общественность бэрэстэбииттэлэрэ тыл эппиттэрин бэчээккэ элбэхтик суруйдулар.

Саха сириттэн бу тэрээһин э «Россия басты учууталлара-2009» конкурс кыайыһылаахтара: Сунтаар улуунун Күндэйэ орто оскуолатын биологияга учуутала Наталья Максимова уонна Дьокуускай куорат 33 №-дээх оскуолатын историяга учуутала Сергей Воложин кытыгыны ытытылар. Итини таһынан Санкт-Петербургта Саха сирин бастайааннай бэрэстэбииттэлэ Галина Макарова, Саха сирин үрдүк технологиялар университеттары ректора Юрий Куличкин кытынылар.

Тохсунньу бүтэһик күннэригэр ассамблея үлэһиттэр кэмигэр республикаттан үөрэх министерствотун салайааччылары, 11 улуустан үөрэх управлениеларын начальниктара Санкт-Петербург куоракка кытыс кэмнээх курска үөрэннибит уонна үлэбит хайысхатынан дьыала-быйа сырыыга кытыныбыт. Анал былааннаан тэрээһиннээхтик сылдан кэлибит. Учуутал сыла аһылыгытын церемониятыгар кытыгыт дьону кытта көрүстүбүт, ассамблея үлэтин туһунан бэрт интэриһинэй кэпсэтиини иһиттибит, көрдүбүт.

Президент Д.А. Медведев бэйэтин этиитигэр Учуутал сыла учуутал үлэтигэр өссө төгүл дири ытыктыбыт, убаастабылы биллэрэр туһунан, киһи социальнай статусун үрдэтэр сыаллаах ытытылларын бэлиэтээн эппитин, 2010 сыл дойду үөрэһиттэрин тиһигэр үтүө сабалааһыннары, үгүс элбэх уларытыылары кытта ситимнээх буолуо дьин эрэллин биллэрбитин, ассамблеяга «Биһиги са а оскуолабыт» дьин президент инициативатын сүрүн хайысхаларын дьүүллэһии буолбутун, үөрэтэр-методическай бордодукусуйа, үөрэһиттэри технологиятын көрдөрөр быстапкалар тэриллэбиттэрин туһунан учууталлар

долгуйан турар кэпсэтиилэр.

Биһиги республикабыт бэрэстэбииттэлэрэ дискусионнай площадкаларга актыыбынай кытыгыны ытытылар. Саха сирин үөрэһиттэрин систематын үлэтэ биллэр уонна сыаналанар буолан, биһиги учууталларбыт этиилэрин болҕойон истибиттэр уонна мунһах боротокуолугар киллэрибиттэр.

Бу сырыыбыт чэрчитинэн А.И. Герцен аатынан государственнай педагогическай университет иһинэн үлэһиттэр Хотугу норуоттар институттарыгар сылдан институт салалтатын уонна студенттары кытта көрсүбүһүт бири бэлиэ түгэнинэн буолла. Быйыл бу университетты бүтэрэр оҕолору кытта үлэбэ ыларга дуоҕабар түһэрситэ буолла. А.И. Герцен аатынан университетка Саха республикатыттан 86 оҕо үөрэнэр, ол иһигэр 50-на Хотугу норуоттар институттарыгар. Институт салалтата Саха сириттэн үөрэнэр студенттар билиһитэрин таһыма үрдүгүн, кинилэр общественнай үлэбэ, үөрэххэ дьулуурдарын бэлиэтээн эттилэр.

Институт салалтатын кытта оскуола выпускниктарын институтка киллэрэр туһунан кэпсэти барда. Онон бу үөрэх кыһагыгар кириэн баалаах оҕолор үөрэх управлениетыгар кэлэн билсэхтэрин сөп. Бу институтка биһиги бири дойдулаахпыт, 2 Хомустаахтан төрүттээх, Хамаҥата орто оскуолатын выпускнига, филологическай наука доктор Николай Матвеевич Артемьев кафедрэ сабиэдиссэйинэн ситиһиллээхтик үлэһиттэр эбит.

— **Саха республикатыгар Учуутал сылын сабаланыыта хайдах ааста?**

— Тохсунньу 31 күнүгэр П.А. Ойуунускай аатынан Саха Академическай театрын дьитигэр биһиги республикабытыгар Учуутал сылын үөрүүлээхтик аһы тэрээһинэ үөрүүлээх быһыыга-майгыга буолан ааста. Манна вице-президент Е.И. Михайлова, правительство председатели солбуйааччы Ю.С. Куприянов, РФ Гос. Дума депутата Ю.А. Песковская, Ил Түмэн Государственной Мунһах председатели солбуйааччы А.Н. Жирков кытыгыны ытытылар, тыл эттилэр. Биһиги улуустан бу тэрээһин э 12 киһиттэн састааптаах делегация кытыгыны ытыла.

— **Быйыл үгүс былааннаах үлэ күүтүллэр буоллаҥа?**

— Республикага Учуутал сылын бытыгы туһунан президент ыйааҥа тахсыбыта, билгэргэммитэ. Учуутал сылын бири сүрүн тэрээһининэн учууталлар уонна педагогическай общественность 12-с сьезин бытыгы буолар.

Бу сьезкэ 11-с сьезд уураахтарын туолуута ырытылыахтаах уонна били и усулуобуйага үөрэхтэһини сайыннары уонна социальнай уларыта тутуу приоритетнай хайысхалара дьүүллэниэхтэрэ. Бу былаан чэрчитинэн учуутал үлэтин суолтатын үрдэтэр, учууталга государственнай уонна общественнай өйөбүлү күүһүрдүү, ол иһигэр ветеран учууталлар пенсияга тахсалларыгар государственнай өйөбүл былаа а кириэ сылдыаллар. 40 сылтан ордук үлэһиттэр баран быйыл пенсияга тахсар ветераннарга конкурс олобуран 100 тыһ. солк. суумалаах харчынан өйөбүл оһулуоһоохтаах.

Учуутал сылыгар араас Россиятаагы, республикатаагы профессиональнай конкурстар ытытыллар былааннаар: «Сыл учуутала», «Оҕо искусствотын оскуолатын басты препода-

вателэ», «Россия басты оскуола», «Учуутал нравственной хорсун быһыытын иһин» о.д.а. Итини таһынан республика педагогтара идэлэрин таһымын Россия, аан дойду таһымыгар стажировкаларга үрдэтиэхтэрэ, эдэр учууталларга аан дойду-таагы сайы институт үлэһиттэ. Маны таһынан араас таһымнаах научнай-практическай конференциялар, семинардар, сүбэ-мунһахтар буолуохтара.

Итини тэ э «Саха республикатын народнай учуутала», «Үөрэһиттэригэр бочуоттаах ветеран» дьин са а ааттар олохтоннулар, эдэр учууталларга «Саха республикатын эрэлэ» дьин бэлиэ олохтонно. Онтон да элбэх үгүс тэрээһиннэр ытытыллар былааннаар.

— **Биһиги улууспутугар Учуутал сылыгар старт хаһан бэриллиэ?**

— Ахсынньы 24 күнүгэр Нам улууну Учуутал сылын бытыгы туһунан улуус баһылыга А. Ильин дьаһала тахсыбыта. Учуутал сылын бытыгыга улуус баһылыгын 1-кы солбуйааччы Н.В. Слепцов председателлээх тэрийэр комиссия тэриллэбитэ. Итини таһынан Нам улууну Учуутал сылын бытыгы былаанна биригэтиллибитэ. Ол курдук олунньу 9 күнүгэр Учуутал сылын үөрүүлээхтик арыыһы буолар. Учуутал сылыгар эдэр учууталларга, педагогическай үлэһиттэргэ улуус баһылыгын граннара олохтоноохтара.

Басты учууталлары өйөһүн буолуоҕа. Республикага, Россияга ытытыллар конкурстарга кытыгы былааннаар. «Сыл учуутала», «2010 сүл басты дистанционнай учуутала», «Үөрэх тэрилтэтин профсоюзнай лидера» конкурстар, үөрэһиттэр эдэр үлэһиттэрин фотоыстапкаларын конкурска ытытылыаҥа. «Басты оскуола», «Оскуола инни-нээди басты тэрилтэ», «Басты методическай сулуоспа», «Өбүлү үөрэхтэһин басты тэрилтэ», «Басты эдэр учуутал», «Педагогическай дьит кэргэн», «Басты салайааччы» о.д.а. баһылык граннара олохтоноохтара. Улахан болҕомто учууталлар профессиональнай таһымнарын үрдэтигэр уурулуоҕа. Басты учууталлар бэйэлэрин идэлэрин таһымын РФ киһи куораттарыгар үрдэтиэхтэрэ.

Учуутал сылыгар аналаах педагогическай аһыылар, хайысхаларынан учууталлар форумнара, Аҕа дойду Улуу сэритин кытыгылаахтара учууталлары чьистэһин буолуоҕа. Улуус хаһыатыгар «Э сьезигэ» «2010 сүл — Россияга Учуутал сыла» дьин анал рубрика арыллан үлэтин сабалаата, бу рубриканан тиһигин быспака сылы быһа араас матырыяаллар тахса туруохтара. Улуус үөрэһиттэрин тиһигин виртуальнай музейин аһаахпыт, профсоюзнай амаһаһы а, ветераннарга үөрүүлээх биэчэр тэриллээбэ. Ха алас, Кэбээйи, Горнай, Нам улуустарын «Лена» үөрэтэр уокурук үлэһиттэрин икки ардыгар спортивнай күрэхтэһии ытытылыаҥа о.д.а.

Онон бу сүл олох интэриһинэйдик, өрө күүрүүлээхтик ытытыллар былааннаар. Үөрэх эйгэтин бары үлэһиттэрин Учуутал сылынан эвэрдэлээн турар үлэһиттэригэр үрдүк ситиһини, Учуутал сылыгар актыыбынайдык кытан бэйэлэрин профессиональнай таһымнарын үрдэтэллэригэр, эдэр ыгычаты иитигэр улахан кылааттары киллэрэллэригэр баарабын.

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

Бэлиэ түгэн

«ХАТЫҢ АРЫЫ» БАСТЫҢНАРА

Сыл саҕаланан Хаты Арыы нэһилигэр 2009 сыл түмүгүнэн сыл басты нарааа...

Басты спортсменнарынан араас таһымнаах күрэхтэһиилэр кыайылаахтара уонна призера ааттанналар...

«Общественная тарилта басты салайааччытынан» Граф Бизрегин дьахталлар сэбиэттэрин председателинэн үлэлээбит Протопова Ольга Михайловна буолла...

«Басты табаары о орон таһаарааччы» номинация атах та аһын тигийинэн дьарыктанар Иванна Павловна, Руслан Павлович Макаровтар дьэ кэргэ э ананна...

«Спортивная дьэ кэргэн» Мария, Петр Сивцевтэр буоллулар. Оттон «Сыл басты дьэ кэргэн» номинация кыайылааһын Терентий Васильевич, Мария Аполлоновна Павловтар ааттанылар...

«Сыл арыыгыта» — И.Е. Винокуров аатынан Хаты Арыы орто оскуолатын саха тылын уонна литературатын учуутала, РФ Президенин гранын хаһаайката Павлова Полина Дмитриевна...

Бизэри салгыы Хаты Арыы орто оскуолатын коллектива иилээн-саҕалаан ытта. Манна оскуола үрдүк таһымнаахтык бөлөмнөнэн, элбэх ү күүллэри, оонньуулары ытан, сиуруойа устун айантанан, биригэн бири кэрэхсэнэр нүөмүрдэр киирэн истилэр...

Н.Д. СИВЦЕВА, «Хаты Арыы нэһилигэ» МТ кылаабынай специалиһа

Ааспыт 2009 сылы ис дьыала отдела үчүгэй көрдөрүүлээх түмүктээбитэ. Ол курдук буруйу о оруу аччаабыта, буруйу арыыны ахсаана элбээбитэ бэлиэтэммитэ...

— Владимир Иванович, 2009 сылы хайдах түмүктээтигит?

— Бары өтүгүнэн ылан көрөр буоллаахха, ааспыт сыл этэ э түмүктэннэ. Билиэхэ турбут сыл-сорук туолла дии саныбыт. Улууска криминальнай быһыы-майгы хонтуруолланар...

Көлөппүнэни сокуоннайа суох хомуйуу иһин 27 холубунай дьыала тэрилиннэ. 64 киилэ көлөппүнэ былдьанна. Бу хайа да сыллааҕар үрдүк көрдөрүү. 73 уруу бэлиэтэннэ, былырын 125 этэ...

— Кырдык, көрдөххө да үлэ барбыт, холубунай дьыала ахсаана аһыйабыта эмиз үчүгэй дии саныбын. Ол аата эмсэҕэлээбит киһи ахсаана аччаабыт, онтон административнай кодекс, ГАИ уонна участковайдар өттүлэригэр балаһыанньабыт хайдарый, туох үлэ барда?

— Административнай эппиэтинэскэ биһиги дьону миэрэҕэ тардан, ыар буруйу о оролорун эрдэттэн сэрэтэбит. Ол курдук 6156 киһи административнай эппиэтинэни сүктэ. Бу иһиннээҕи сылга 4877 этэ. ГАИ салаатынан 3515 суоппар миэрэлэннэ...

Ис дьыала отделыгар СОРУКПУТУН ТОЛОРДУБУТ

(Интервью)

ох иһин, тыыннара быһынна, 16 киһи араас көрү нээх эчэйи ылла, ол иһигэр 1 оҕо. 456 техника регистрацияланна, былырын 306 этэ...

Россия таһымыгар арыгылааһыны утары хамсааһын буола турар. Онон сиэттэрэн биһиги улууспутугар хамсааһын саҕалаанна дии саныбын. Ол курдук «Э сиэли» маҕаһын суукканан арыгы атылылар лицензията тохтоото...

— Бу сылга туох былааннааххыгыт, туох уларыттыгыт киирдэ?

— 2009 сылга Саха сирин административнай кодекса тахсыбыта. Бу кодекс туттан биһиги үлэбитин ытыахпыт. Са а дьэбитигэр гараж тутохпунт, тупсаран о оруу үлэтин ытыахпыт...

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

Дьыллар уонна дьылдалар

«ТҮҮЛЭЙ ТҮҮНҮ СЫРДАТАН, СУЛУСТАРЫ САНАТАН ...»

(Афанасий Шестаков төрөөбүтэ 85 сылыгар ананар)

Нам сиригэр ааспыт үйүтүмэн түллэр сылларыгар дьон-сэргэни культура эйгэтигэр гарды, түмүгү түһүлгэтин тарыйбит дьонтон тахсыбыт талан Афанасий Федорович Шестаков этэ диэтэхпинэ сыыстарбатым ини.

Оччолорго сана тутуллубут оройуоннаағы культура киинэ кулуупка, бурдук тардар паровик таһыгар олохтоох Киристипиэлэп оҕонньор уола Илюшаны (улахан баайы сиэрэй хаатынкалааҕа) өйөнөрдөөх олоппоско ордон баран (олоппоско өйөнөрүн үрдүгэр төбөтө тийэбэтэ) гармошканы тобугар ууран быатын ноторуускалы көхсүгэр кэтэрдэллэрэ, оно киһи оонньуура үчүгэин эриэхсит, санаабыр өрүс сүүрүгүнүү курулаан, көтөр кынаатыны кыһынаан иһиллэрэ...

лааҕа, күнүс кулууптун умайан хаалбыта. Куораттар кыһыл кырааскалаах баһаарынай массыналар хойутаан кэлбиттэрэ. Төһөтүн өйдөөбүтүм, умайбыт кулууп оннугар сананы тутан бүтэрэн үлэлээбитинэн барбыта. Улахан бырааһынныктарга үнүкүүгэ духовой оркестр оонньуур буолбута. Күнүһүн, киэһэтин киинэ хас да сеансын көрдөрөрө. Манна оройуоннаағы библиотека үлэтирэ. Араас таһымнаах муннахтар, конференциялар бараллара. Хор, драма, үнүкүү куруһуоктара тариллибиттэрэ, ыччат дьон муннастар түһүлгэтэ аһыллыбыта.

Мин билэрбэр, манна Оппуска Состокуоп куруук баара, туох дуоһунастаабын өйдөөбөспүн. Биһигини оҕолору манна чугаһапаттара, киинэ көрөр харчыбыт да суоҕа, ол эрээри ичигэс көмнөргэ таһыттан түннүгүнэн кылатан көрөр дьолонорбут. Арыт Хордооной — Терехов милиция үүртэлиирэ, ону биһиги баардыга ылыммаппыт, күлэн арасайан кэбиһэрэ, төбөбүтүн имэрийэн баран: «Түннүгү алдытааһаҕыт, сэргэнэр буолун», — диэттиирэ.

1961 с. «Ньургуһун» коллектив тариллиитигэр сүрүн тэрийэччинэн Афанасий Федорович оруола сүнгэн дибиин. 1967 с. күһүн үнүкүү коллектива Москва концерка кыттар чизэскэ тиксэн улахан ситиһилэммитэ. Оччолорго РДК директора Н.Н. Никифоров этэ. 1969 с. кыһыныгар трагедия буолбута. Николай Николаевич сайлан иһэр автокулуубун массынаата аварияга түбэһэн дьон өлүүлээх быһылаан тахсыбыта.

Ити сыл сайынгар, атырдыах ыйыгар райком 1-кы секретар

тара С.Н. Платонов ынгыртанан, ССКП райкомун бююругар мин боппуросун көрбүттэрэ. Оно оройуоннаағы культура дьэтигэр директорунан аһаммытым, итиэнэ үс сыл үлэлээбитим кэннэ, үрдүк партиянай үөрэххэ ыытарга уураах таһаарбыттара.

Балаҕан ыйын бастакы күнүттэн дуоһунаспар тутуһан киирэн үлэбин саҕалаабытым. Ыһылыбыт коллектив түмүргэ ыарахаттардааҕа. Культура отделы (салаатын) инструктора Мария Николаевна Габышева итиэнэ Афанасий Федорович Шестаков улахан көмөлөрүнэн, өйбүллэринэн кулууп үлэтин атагар туруорбуптун. Автокулууп директорунан доборум Егор Васильевич Барамыгин, методичынан Антонина Тарбахова аһаммытара. Художнигынан сана аһалаах үөрэҕи бүтэрибит Гаврил Васильевич Слепцов киирибитэ. Атын үлэтигэр оннуларыгар хаалбыттара.

Оччолорго кулууп үлэтэ тутуһарга сиэлэ-кутуруга суоҕа. Үлэ чааһа, өрөбүл, уопуска соччо тутуһуллубата. Саас сир таһаастааһыныгар культурнай отууларга, сайынн оттуур звеноларга, обуруотчуттарга, ыанньык сайылыктарыгар, дьаркалар ыһахтарыгар, күһүн хомуур үлэтигэр «Эвэрдэ» агитбригадэ кэтэһиллээх ыалдыт буолара. Маныаха социалистическай куоталаһы, правительство былааннарын, партия уураахтарын билиһиннэрэр түбүк буолара. Маны барытын Афанасий Федорович хомуулар стэндэлэргэ тиһэн, тийэ сылдьарбыт, ол быһыгар концерт көрдөрөбүт. Кулууп үлэтин бүүрүгэ итинэн бүспэт. Кыһын

партия райкомунан бигэргэтиллибит, райсоветын толорууга ыһылыбыт мероприятиелар, фестиваллар тэриллэллэрэ. Атын оройуоннарга гастроллаан, кулуупка көстүүм, декорациялар таһаастара, араас бутафория оҕоһуугулар, дьуолка оонньууругар «тыһынаах» харчы булунар ньыма баара.

Онуоха дьобус коллективинан концертнай программалаах биригүзүөйү массынынан, таба тириитинэн кыбыгылаах, фанеранан бүрүйэн, мааттары тэргээн илигини энэр, Бүлүү бөлөх оройуоннары кэрийэн 15-20 хонуктаах культурнай рейдэлэри оноробут. Маныаха Афанасий Федорович бутафор, үнүкүүһүт, ырыаһыт, музыкант быһыытыннан кыттара. Сүрүн үлэтэ уусуран салайааччы. Кинитэ суох быһата коллектив сатампаппыт. Итиннэхэ кини концерт сценарийын, программатын энкилэ суох суруйара.

Оччотооҕу кулууп үлэтэ эрһиникэ курдук уунара-кылыгыра, партия үлэтин сырдатар кустугу түһэтэрэ сатыыллара. Оттон культура үлэтин социальнай олоһор ончу кыһамматтара. Үлэтигэр оттор мастарын бэйэм тийэн киллэрэрим. Дьэ-эбитигэр-уопутугар сылдьар ыалдыт, хонор хоһоно буоллаһыт. Мин итин таһынан өссө директор-кочегар буоларым. Кочегардар «ЦК буоллаһыт» диллэрэ (центральной котельнай), итириктииллэрэ, хайаах-хыһый, солбуян кочегардыыра тийэһин, тонуюн дуо?

Афанасий Федорович миэхэ эрэллээх солбуум этэ, кини дьонно-сэргэҕэ убаастанара, үлэтигэр дуоспурунааҕа, хор, биридэ эмэтэ иирсиппит, улаханнак саҕарсыбыһыт дьэн

суоҕа. Мэлдьи субэлии, такайа, хахха буола сатыыра. Оттон оуоракка культура министерствотыгар киирэр тирээтэҕинэ, Афанасий Федоровичи илдэ киирэрим — «буфер» буолара, эбэтэр бэйэтин ытыарым. Сорудағы, наадатын лоп-бааччы толорон түмүгүн онорон тахсара.

Афанасий Федорович бу кулууп үлэтигэр олоһун чөмүчүтүн анаабыта. Нам оройуонун культуратын бири бөдөн хатыламат үлэһитэ буолбута чаччы. «Ньургуһун» коллективын тэрээһинигэр, үнүкүүгэр соботох Р.Б. Кириллова уонна кэлинги сыгарым үлэһиттэр эрэ үлэлээбиттэрин-хамсаабыттарын курдук суруллар-иһиллэр. Тэрийбиттэр, сыраларын уурбут аҕа көлүөнэ үлэһиттэр: М.Н. Габышева, А.А. Протопопов, В.Е. Эверстов, А.П. Сивцева, М.В. Петрова-Зырянова, Д.И. Винокуров, И.З. Кривошапкин у.о.д.а. тоҕо эрэ иһиллибэттэр, ахтылыбаттар. Кырдыга көпсэтиһи, тэрэһин, дьаһыны баар буолан, ол түмүгэр «Ньургуһун» аатырдаа-сураһырдаа дии.

Дьэ, оттон онно үлэһиттэр: балетмейстер Р.Б. Кириллова, хормейстердар В.Г. Свешникова, Т.А. Гурьева, Е.А. Кутукова оруоллара, үтүөлэр кээмэйдэммит кэрэһиллээх. Манна тумулук толоороччулар Е.В. Барамыгин, Ф.К. Протопопов, А.С. Данилова-Тарбахова, В.А. Обутов у.о.д.а. балалара эбэтт. Бу «Ньургуһунтан» тыллыбыттар, Россия, республика культуратын киэн дуолугар тахсыбыттар: С.П. Оконешиков, Г.Г. Местников, М.В. Колмогорова-Сайдыкулова, И.И. Тарбахов, Г.Г. Слепцов-Дьэрэнкэй, И.Л. Христофоров, В.В. Терентьев, М.С. Павлов, Н.Н. Пестряков — чабылхай талааннар, Энциэли хочотун киэн туттуулара. А.Ф. Шестаков аатын сүгэр улуустаағы культура киинэ аҕа көлүөнэ культуратын үтүө үгэстэрин тэнигэн сыһылан түһүлгэтин үрдүк аатын, суон сураһын салгылларыгар, туругурдалларыгар баҕарабын уонна эрэнэбин.

БЫДЫЙ Дьөгүөр, 1969-1971 сс. РДК директора

УСТУДЬУОН БУОЛАРГА БЭЛЭМНЭНЭБИТ

Биһиги, саха-французскай лицейбит, үгэскэ кубулуйбут «Выпускниктары кытта көрсүһүү» тэрээнинин быйыл да үрдүк таһымнаа ыытта. Оскуоланы былырын бүтэрбит оҕолор кэлэн үөрэхтэрин, студент олоһун-дьаһаҕын туһунан кэпсээн бардылар. Маны сэргэ үөрэммит оскуолаларыгар сылдьан ахтылдьаннарын таһаардылар.

Ааспыт сылга 20 үөрэнээччи оскуоланы бүтэрбитэ. Бу оҕолор Новосибирскай, Екатеринбург, Иркутскай, Москва, Дьокуускай куорат үрдүк үөрэҕин кыһаларыгар үөрэнэ сылдьаллар. Инникитин кинилэр инженердэр, юристар, культура үлэһиттэрэ, быраастар, экологтар, экономистар, тыл үөрэхтээхтэрэ, журналистар буолан тахсыахтара.

Көрсүһүүгэ ыраактан-чугастан студенттар түмсэн, сессияларын этэнгэ түмүктээн кэлбиттэрэ олус үөртэ. Биһи-

ги кинилэртэн устудьуон олоһун үчүгэй, мөкү өрүттэрин биллибит. Үөрэхтэрин таһынан тугунан дьарыктаналларын кэпсээтилэр. Сыннаһаланы уонна үөрэҕи биһиргэ дьүөрэлэир ордугун эттилэр. Олоһу кытта тэнгэ хардыылаан көхтөөх буолар наадатын бэлиэтээтилэр. Оттон биһиги, оскуоланы бүтэрбит чугаһаабытынан, үрдүк үөрэх кыһатыгар хайдах туттарсан киирэр туһунан ордук сэнгээрэн иһиттибит.

Кыһамныылаах, үөрэҕэр үчүгэй устудьуон кэккэтигэр сылдьарга аан маннайгыттан кыһаллан үөрэҕи көтүппэккэ, бэриллибит соруудаҕы кэмигэр толорор ордугун чингэтэн эттилэр. Түмүгэр, устудьуон олоһо олус үчүгэй, интэриэһинэй диэн санааларын үллэһинилэр.

Настя БЕРЕЖНЕВА,
«Репортер» түмсүү, ХСФЛ,
9-с кылаас

СИТИМ БЫСТЫБАТ

«Намнаабы оҕо эйгэтин Түөлбэтин» иитиллээччилэрэ уонна педагогтара Учуутал сылын таһаарыылаах үлэнэн көрсөллөр.

Тохсунньу 13 күнүгэр улуустааҕы «Чолбон» оҕо тэрилтэтэ оскуолалар юнкоровскай постарын түмэн «Живые мысли» диэн семинары тэрийэн ыыппыта. Барыта 17 оскуола кыттыбыта. Үчүгэй үлэлээхтэринэн 1 Хомустаахтан «Сайдды» оҕо киинэ уонна оскуолата, Нам 1, Хамаҕатта орто оскуолалара, Нам гимназията ааттаннылар. Нөгү өкүлүгөр оҕолорго эргэ Саҥа дьыл чэрчтинэн Танҥа ооньнууларын киэһэтэ үрдүк таһымнаахтык ытылынна. Хас бириди түмсүү Танҥа ооньнууларыттан быһа тардан көрдөрдүлөр.

Тохсунньу 22 күнүгэр гитаранан доһуһуолаах киэһэ буолан ааста. Улууспутугар киэнник биллэр эдэр автор, Намнаабы педколледж преподавателэ Ньургустан Жирков ыалдьыттаата. Бу киэһэ гитаранан ырыалар, музыкальнай композициялар ылланнылар, оонньоннулар. Бу күн «Үүнээйилэр уонна кыыллар эйгэлэрэ» диэн викторина-конкурс буолан ааста. Манна бары студиялартан оҕолор көхтөөхтүк кытыннылар. Дьибэ үүнэр сибэккини кэпсээн көмүскээтилэр, пантомимаҕа, таабырын уонна ребус таайытыгар күрэхтэстилэр. Ол түмүгүнэн маннайгы миэстэни «Саһарҕа» телестудия итиллээччилэрэ Аржакова Даяна уонна Местникова Радмила ыллылар. Иккис миэстэни «Эдэр натуралистар» итиллээччилэрэ Гаврильева Туяра, Гаврильева Намина ыллылар. Оттон үһүс миэстэни кыраайы үөрэтээччилэр Федорова Катя, Сивцева Милена үллэһинилэр.

Дойдуга устудьуон көнөн көрсө «Түөлбэ» оҕо киинин базатыгар улуус

эбии үөрэхтээһинин педагогтарыгар аналлаах ИПКРО уонна улуус үөрэҕириитин управлениетын методическай кабинетин тэрийиилэринэн «Мастерство педагога в коммуникативной культуре» диэн темаҕа проблемнай курстар буолан аастылар. Манна барыта улуустан 53 педагог бэйэтин профессиональнай таһымын үрдэтэригэр кыах бэрилиннэ.

Тохсунньу 26 күнүгэр А. Шестаков аатынан культура киинигэр «Я делаю свой выбор» диэн улуустааҕы чөл олохтоох актыбыыстар слеттара буолан ааста. Онон биһиги оҕолорбут көхтөөхтүк кытыннылар, «Редимей» студия оҕолоро үңкүүлээтилэр, салайааччы Герасимова Л.В. уонна Гоголева Л.Е. Бу слекка «Түөлбэ» оҕо эйгэтин иитиллээччилэрэ «Биһиги — чөл олох иһин» диэн кэтэхтэн

рекламнай видеороликка, «Дьылҕан — бэйэҥ илиигэр» үлэнэн иккис миэстэни ыллылар (сал. Ю.А. Сивцев, Л.Е. Гоголева, А.Н. Барашкова). Салайааччыларбыт чөл олоһу пропагандалыыр үлэлэринэн улуус баһылыгыттан махтал суруктары туттулар.

Тохсунньу 27 күнүгэр Кыайы 65 сылыгар аналлаах «Наука чааһа» краеведческэй ааҕылар ытылыннылар. Оҕолор араас темалары чинчийэн, үөрэтэн дакылаат көмүскээтилэр. Дагылааттар түмүктэринэн маннайгы миэстэни 7-с кылаас үөрэнээччигэ Ли Галя — «Сувенир» студия итиллээччигэ, иккис миэстэни 5-с кылааска үөрэнэр Москвитин Костя — «Саһарҕа» телестудия уонна үһүс миэстэни 7-с кылаас үөрэнээччигэ Протопопова Валя — «Кыраайы үөрэтээччи» студия итиллээччилэрэ ыллылар. Биһирэбил миэстэҕэ Корякин Саша («Бизнес» студия), Колмогорова Яна («Кыраайы үөрэтээччи» ст.), Аржакова Даяна («Сувенир» ст.) табыстылар.

«Айы доҕоторо» түмсүү чилиэттэрэ

Кыайы 65 сылын көрсө ЭНЭМ СИНИЭЛЭ

Бир таҥаһы харыстааммыт Ыскаапка харайабыт, Ону көрөөт, хараастаммыт Саҥата суох турабыт.

Көмүстээбэр да сыналалаах Күндү малбыт биһинэ — Буулдьа суоллаах, буорах сыттаах Эһэм эргэ синиэлэ.

Бу синиэлэ чысхааннарга Буулдьаттан хаххалыра, Алдьархайдаах атаакаҕа Олүүттэн арчылыыра.

Сирэй синиэл суорбаннанан Сиргэ хонон турара, Күндү дьонун, дойдутун ахтан Түһээн көрөр буолара.

Сиидэ буолбут синиэллэнэн Берлингэ киирбитэ, Ол таҥаһын кэппитинэн Кыайан-хотон кэлбитэ.

Улуу Кыайы күнүгэр Кэтэр этэ синиэлин, Кылбачыта илиинэрэ Кылыгырас мэтээллэрин.

Көмүстээбэр да сыналалаах Күндү малбыт биһинэ — Буулдьа суоллаах, буорах сыттаах Эһэм эргэ синиэлэ.

СЭКИ

«Хотойук» литературнай түмсүү суруйар

БӨТҮНҮМ БӨҮӨЛӨГӨ

Бөтүнүм бөһүөлөгэ — Төрүт түөлбөм, Төрөөбүт сирим Таптыыр дойдум.

Түһүлгэлээх тойукка туойулар, Хомоҕой хоһоонго хоһуйулар Ыллам ырыаҕа ылланар.

Бөтүнүм бөһүөлөгэ — Таллан Бүрэнэн аатырар, Бар дьонунан кин туттар Ыччатынан сайдар.

Варя ОКОНЕШНИКОВА,

ТАЛЛАН БҮРЭБЭ

Хотойуктуун доҕордоһупт, Хотойук уолу кытта Хорсуннук көппүт Хорсун поэт буолабын.

Аныбын эйиэхэ, Алгыс, махтал тылбын Амарах ийииллээх хоһоонгор, Алгыстаах тыллаах ырыаҕар.

Владик НИКИФОРОВ,

Бөтүн

БААБЫР УОННА ЭҺЭ

(Остуоруйа)

Оҕолоор, былыыр-былыр, эһиги эһэ-эһэтин эһэтин эһэтэ да төрүү илигинэ, баабыр кыыл Саха сиригэр олорбут. Кини эһэни кытта олус доһордуу эбит. Биригэбултаан-алтаан, биригэбултаан ордуулан олорбуттар. Тугу булбуттарын тэнгэ үллэстэн сиир эбиттэр.

Арай биридэ чугаастааҕы кыыллара барананаччыктаан барбыттар. Эһэ биридэ куобах тутан аҕалгытын аччык баабыр былдьаан сиен кэбиспит. Эһэ кыһыран баппаҕайынан баабыр сирейин хайа тардан кэбиспит. Онтон сылтаан улуу кыыл-

лар охсуһан барбыттар. Баабыр эһэ кутургутун быһа тардан кэбиспит (оччолорго эһэ уһун баҕайы мааны кугуруктаах эбит). Эһэ баабыр ойфосторун сыгыты тынҕрактарынан хайыта соппут. Балаҕа киирсэн баран, хайалара да бэриммэтэх, онон тохтообуттар.

Баабыр баастара тоноруттан собуруу итии дойду диэки күрээбит. Онно баастара онон, хара дьураалардаах, кугас дьүһүннээх буолбут. Оттон эһэ эмиэ кутургутун төрдүн бааһа тоноруттан сири хан арҕа оностубут уонна онно бааһа оһуор, саас буолуор диэри утуйбут.

Онтон ыла кыһын эһэ наар

утуйар буолан хаалбыт.

В.В. Ушицкай-СЭКИ

Кырааы хараҕынан

Убаастабыллаах оҕолор! Бу нүөмөртөн саҕалаан «Кырааы хараҕынан» диэн рубрикаҕа бэйэбит түһэрбит сонун, интэриэһинэй хаартыскаларгытын ытыаххытын сөп. Бастын үлөлөр «Аалай ымыыларга» бэчээттэниэхтэрэ.

Бу көрөр хаартыскаҕыгар кэнники сылларга улууска бастакынан оһуу сүүрдүүнэн дьарыгыран эрэр Модут нэһилиэтин оҕото көстөр.

«Тойота» үчүгэй, «Ниссан» да үчүгэй, оттон кунанчыгым өссө ордук...

САХА АССР КЫРААЙЫН

И.М. Гоголев — Кындыл Уйбаан төрөөбүтэ 80 сылыгар

АЙАР ҮЛЭ

PDF Compressor Free Version

СУОЛДЬУТ СУЛУҔА

Иван Михайлович Гоголев-Кындыл оҕо сааһа Бүлүү эбэ хотун үрдүк күүһү кырдалыгар көҥүл оонньоон, сүүрэн-көтөн ааспыт. Бүлүү киэн килэтин, күөх тумарыгынан тунаар урсунун, күн уота чабылыта уматар долгунун умсугуйа кэрэхсээн улааппыта, айар тыл абыгар ылларар бастакы санаа манна тырым гынан киирбитэ.

Поэт төрөөбүт-ууһабыт сири-уотун бастың лирикагыгар, поэмаларыгар хатыламат гына уобарастаан суруйбута. Кини айар үлэтин быстыбат сомофотунан Бүлүү эбэ хотун буолбута. Илбистээх айар үлэтин үрдүк чыпчаалынан «Күн хайата» хоһоонунан романа буолар. Иван Михайлович айар үлэтин ортоку умурҕаныгар «Хара кыталык» трилогияны, «Иэйиэхсити кэлэти» сэхэни, «Үһүс харах», «Манчаары» романны, үгүс драматическай айымньыны суруйан хааларбыта.

Суруйааччы оҕо сааһыттан кэрэни, үчүгэи бэлиэти көрөн үүнэн, улаатан испитэ. Хоһоой тыллаах бастакы куллеттара Чочу оскуолатын истигэнэ хаһыаты-

гар чочуллан, уһаарыллан тахсыбыттар. Оҕолор, учууталлар ортолоругар сэнгэ-эриини, биһирэбили ылбыттар. Онон оскуолааҕы сыллара айар үлэтигэр бастакы олугу уурбуттара. Оройуон, республика хаһыаттарыгар үгүстүк бэчээттэнэр буолбута. Айар үлэтэ күөдүтүллэн, силлестинэн-ситимнэнэн Москваҕа М. Горькай аатынан литературнай институтка үөрэнэр кыаҕы биэрбитэ. Манна үөрэнэр сылларыгар Иван Гоголев элбэххэ үөрөммитэ. Билиэн-көрүүн баҕалаах эдэр киһи нуучча уонна аан дойду культураны шедеврин кытта билсиптиитэ айар үлэтигэр көмөлөөх буолбута.

1952 с. «Эдэр коммунист» хаһыакка Иван Гоголев-Витаминнэн хоһооноро бэчээттэммитэ. Собурууну айылҕа, килэдиһит улахан дьыллар, асфальт уулуссалар, болуоссаттар, Днепр өрүс, Украина түүнэ, ыраас, чэбдик салгын кинини абылаабыттар. Ити көстүүлөр кини айымньытыгар сүрүн ис хоһоонунан буолбуттара. Ол эрэри соһучу уобарастар сөбүүтэ, тэнгэ-һиллэрэ саха ааҕааччыгар өйдөнө охсубатаҕа. Оччотооҕу хоһооноро, имигэс тыллара-өстөр, сана уобарастар, Украина сири-уотун уустаан-ураннаан хоһуйуута талааннаах поэт литературата киирбитин биһирэи көрсүбүттэрэ. Холобура, «Украина түүнэ» диэн хоһоонго ааҕабыт:

**«Украина, Украина,
Чуумпу, чуумпу, чун курдук»**
эбэтэр:
**«Уой, долгуннар сылайан
Днепргэ утуйбуттар»,**
өссө «Днепр» диэн хоһоону ааҕабыт:
**«Днепр, Днепр,
Долгура эн ууг устар»**
эбэтэр:

**«Тыал сипсийэр Шевченколы
Хоһоон ааҕар кэриэтэ».**
Ити курдук сонун санаалар, сөбүүлэр-махтайылар саха поэзиятыгар сыһыа киирэн испиттэрэ. Айар үлэтин былаһын тухары ити «билиэниттэн» тахса охсубатаҕа, сахалык майгылаах, тутуллаах бүгүнгү олохтон ылыллан суруллубут хоһооноро ааҕааччы биһирэбили, хайды-алын кэмэ суох ылааллар.

«КҮН ХАЙАТА» — ХОҞООНУНАН РОМАН

Бүтүн романы хоһоонунан аттаран суруйуу ханнык баҕарар омул литературагыгар киэнник тарҕаммыт көстүү. Иван Михайлович Гоголев «Күн хайата» диэн хоһоонунан романыгар туспа олуктаах хас да дьэ кэргэн дьыллатын уустаан-ураннаан суруйбута. Ол кэмнэ саха литературатыгар бу айымньы сурулларын кытта улахан сэнгээриини, ардыгар мөккүөрү туруорбута. Айымньы формата эмиэ Пушкунны 14 строкалаах кэрчиктэртэн таныллан суруллубута. Уһун кэмнээх саха дьонун олоҕо, үлэтэ, дьылдата уус-ураннык үрдүк күүрүүлээхтик суруллубута. Дьэ ол иһин саха сири-уотун суруйааччыларын бырабылыанньата хас чэппиэр айы киэн дьүүлэһиини тэрийбитэ. Суруйааччылар, поэттар кэмэ суох элбэхтик кэлэн кыттыбыттар.

Поэт Иван Гаврилович Алексеев көбүлээһинин бу дьүүлэһиигэ мин, Коля Рыкунов буолан эмиэ кыттыспыт. Уһун студенттарбыт. Романы автор Иван Михайлович бэйэтэ аахпыта. Түөрт

надиэлэ, бүтүн ый устата бу улахан айымньыны ааҕан, истэн дьүүлэспиппит. Хоһоонунан роман хоһоонунан суруллубут формата, тыла-өһө саха дьонун олоҕун киэнник уонна табатык көрдөрүүн бэлиэтэбиттэрэ, үрдүк сыанабылы биэрбиттэрэ Серафим Иванович Кулачиков-Эллэй, айымньыны саҕа тутуллубут дьэбэ тэнгэбитэ. Д.К. Сивцев-Суорун Омоллоон 100 солкубайы өрө ууммута уонна: «Бэлиэтэбин!» — диэбитин үөрүүнэн, уруйунан-айхалынан көрсүбүттэрэ.

«Күн хайата» хоһоонунан роман көннөрүллэн 1962 с. туспа кинигэнэн бэчээттэммитэ. Ити сыл ыам ыйыгар Саха

государственной университетыгар ааҕааччылары кытта көрсүһүү ытыллыбыта. Бу сыл муус устарыгар Петровскай уонна Берлинскэй уулуссалар быһа охсууларыгар Иван Егорович Федосеев, Егор Егорович Алексеев көрсө түһэст: «Табаарыһын Уйбаан бу ыалга баар, наһаа уһаары гына, дьэитигэр таһааран биэр», — диэтиллэр уонна Иван Федосеев 25 солк. биэрдэ. Такси тутан дьэитигэр Покровскайга таһаарбытым. Ону Иван Михайлович Гоголев кэлин махтамыта. Саха литературатыгар «Күн хайаты-

гар» үрдүк политическай күүрээһинээх уус-уран маастарыстыбатынан тэнгэ-һиллэр айымньы билингитэ айылла илик.

Иван Гоголев саха поэзиятын сайдыытыгар улахан өгөлөөх. Урут сахаларга соччо биллибэтэх, ким да куйаатыгар-манкытыгар оҕустарбатах сирдэр, бульвардар, от-мас тулалыыр эбэ барыта поэт хараҕар сонунук уобарастан көстөр. Итинэн ааҕааччы билитэ-көрүүтэ кэнир, ааҕан истэрин айы атын ханнык эрэ дойду саарыстыбатыгар сылдыр курдук санаабын. Ол курдук кини хоһооноро киһини бэйэтигэр тардар, сыһыарар, абылыр күүстээхтэр. Нуучча биллэр поэт Сергей Александрович Есенин Персияҕа, билингити Иранна сылдыба-таҕа, ол эрэри бу кэрэ дойду айыллатын, кыраһыабай кыргыттарын субу көрөн турар курдук талааннаахтык суруйбута, хоһуйбута. Биһиги поэт киниттэн итэҕэһэ суохтук умсугуйан, ойуулаан суруйарын таптыы ааҕабын. Уус тыл ааҕааччыга дьайар күүһэ итиннэ көстөр.

Иван Гоголев саха поэзиятыгар туспа ис хоһоонноох, формалаах тэтик хоһооннору — сонеттары бастаан саҕалаабыта. 50 сонеты суруйабын диэн миэхэ эппиттэх. Сонеттары суруйууну иилэ хабан ылан Василий Тарасович Сивцев кыайа-хото тутан суруйда. Гоголев кэргэнэ Мария Алексеевна Черткова Покровскайга опытнай-производственная хаһа-айыстыбаҕа агрономунан үлэлээбитэ. Иван Михайлович Покровскай орто оскуолатыгар уһун сылларга саха тылын, литературатын учууталынан үлэлээбитэ.

Өлүгэ өрүс туһунан үгүс хоһоону суруйбута. Кини «Ленаҕа» диэн хоһоонун бэрт уһундук дьон-сэргэ ортотугар ааҕабын. Ол кини биир бастың айытын киэн маассаҕа билиһиннэриим, тиэрдиим диэ саныбын! 60-с сылларга киниэхэ хаста да тахса сылдыбытым. Биер сырыбыр кини миэхэ «Маннайгы бурдук» диэн пьесатын бэлэхтээбитэ. Айымньы ханна да бэчээттэнэ илик, рукопийһынан сылдыр. Билигин ардыгар санаан ылабын — улахан поэт бэлэбэ мин бурдук музейин тэрийэрбэр сананы укпута буолуо диэн.

Иван Михайлович Гоголев литература бары жанрыгар хотоойдук үлэлээн өлбөт-сүппэт айымньылары суруйан хаалларбыта. Эдэр суруйааччылар киниттэн субэ-ама ылаалара, айар үлэ субэ-һитэ, сэхэһитэ этэ. Киэн билиилээх, үрдүк культурулаах, таһыччы улахан талааннаах суруйааччы, поэт Иван Михайлович Гоголев-Кындыл үтүө аата мэлдьи ахтылла туроҕа. Суолдьут сулус тэнгэ айар үлэ үрдүк күүрээһингэр эдэр талааннары ыңыра-угуйа туроҕа.

Г.И. КРИВОШАПКИН

«Татыаана күнэ» — устудьоннар бырааһынныктара 18-с үйэттэн бэлиэтэнэр. Урут бырааһыннык Москваҕа эрэ бэлиэтэнэр буоллаһына, билигин дойду үрдүнэн бырааһынныктылар. Биһиэхэ, Саха сиригэр, бу күнү үрдүк, орто үөрэх устудьоннара бары бэлиэтиллэр. Манна үөрэх сылын маннайгы семестригэр ситиһилэммиттэр уонна көхтөөх устудьоннар наараадаланаллар. Үөрэх кыһаларынан араас ис хоһоонноох тэрэһиннэр ытыллаллар.

Оттон Намнааҕы педагогическай колледж базатыгар тэриллибит Саха государственной педагогической академиятын ойуулуур-дьүһүннүүр искусствотын салаата СГУ культурнай киинигэр дипломнай үлэлэри уонна билигин үөрэнэ сылдыр устудьоннар үлэлэрин быыстапкалаата.

Живопись, графика,

Кэрэ эйгэтигэр

КЭРЭБЭ УҞУЙАР СОРУКТААХ

декоративнай-прикладной искусство хайысхатынан барыта 60-тан тахса дипломнай уонна 20 учебнай үлэ көрдөрүүгэ туруоруллубут. Быыстапка үс аңар сыллаах уусуран айымньылаах үөрэх түмүгүн толору көрдөрөр. Хас биридди мустан, мастан, сарыыттан оноһуктар, баай ис хоһоонноох хартыыналар идэлэрин толору баһылаабыт, тарбахтарыгар талааннаах автордар үүнэн тахсыбыттары көрдөрүллөр. Онон үлэлэри сонургуу, сөбө-махтайа, астына көрөбүт. Культурнай киин саалата быыстапкаҕа аналлаах, көннөрү остуол үрдүгэр турар оноһуктар биер эрэ күн туруохтара, оттон истигэнэҕэ ый-көрдөрүллүөхтэрэ.

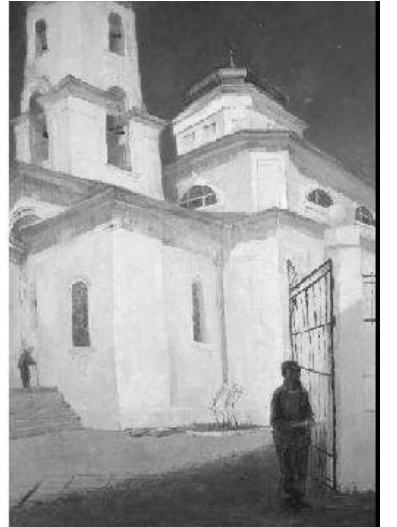
Быыстапка үөрүүлээх арыллытыгар кафедра үлэһиттэрин тэнгэ педагогика дьэбэ чыаһыгар проректора А.Д. Обутова, СР Худуоһунньуктары союһун бырабылыанньатын председателэ Ю.В. Спиридонов, философскай наукатын кандидата Л.И. Филиппова, СГУ үөрэтин отделын начальнига В.В. Кугуннуров у.д.а. кыттыыны ыллылар. Кинилэр быыстапканы олус сэнгэ-эрбиттэрин эттиллэр, итинэн сиппит-хоппут үчүгэй үлэлэр быһытынан сыаналаатылар. Инникитин күүстээх айымньылаах үлэни, күнүсүк үөрэх таһымыгар сайдыыны баҕардылар. Оттон мин, түгүннэн туһанан, СГПА ойуулуур-дьүһүннүүр искусство кафедратын сөбүдүсэһэ Василий Петрович Иванову кытта кэпсэттим.

— **Василий Петрович, быыстапка сүрүн ис хоһоонун билиһиннэр эрэ.**

— Бастакытынан, Татыаана күнэ — устудьоннар күннэригэр сөп түбөһиннэрдит, иккинэн, Хотугулуу-илинги федеральной университетка холбоһон эрэрбитинэн, бэйэбит үлэбитин билиһиннэрэр сыаллаах тэрийдипит. Ол гынан баран, хаһан баҕарар, ойуулуур-дьүһүннүүр искусство быыстапка билиһиннэри эрэ буолбакка, ычча-

ты, дьону-сэргэни кэрэбэ уһуйар сорукутаах буолар. Манна олус интэриэһинэйдик, уус-ураннык үлэлиир дьон үлэлэрэ туруорулунулар. Олор искусствотын салаата СГУ культурнай киинигэр педагогическай СР Худуоһунньуктары союһун чилиэнэ Р.Х. Петров үлэтэ баар. Автордар бары олус айымньылаах үлэни салаата наадыы баар эрэ буоллаһына учууталлары бэлэмниир турукка киирдэ. Оттон үрдүк үөрэх биһиэхэ саҕа тэрилиннэ, үчүгэйдик сайда илик. Дьингэнэн, оскуолаҕа, ханнык баҕар предмеккэ билигин үрдүк үөрэхтээх учууталлар үлэлиэхтээхтэр. Онон да сибээстэн уруһуй учууталларыгар наадыы

баар буолуохтаах. Ону бэйэбит баар оноруохтаахпыт, орто үөрэхтээхтэр үрдүк үөрэхтэнэллэрэ бириэмэ ирдэбилэ буолла. Ол быһытынан биһиги салгы сайдыахтаахпыт. В. Бочкарев сунньунэн сөпкө суруйар. Оттон мин колледж үлэтин тохтотуохха диэни, салгы сайыннаран үрдүк үөрэх таһымыгар таһаарыахха диэбин, оччотугар барыта орун-онугар түһүө этэ. Сорохтор педколледж үлэтэ тохтоон элбэх киһи үлэтэ суох хаалыа диин куттаналлар. Оннук буолбатах. Биһиги араас саалаҕа эбии специализация

ялардаахпыт, онно төһө баҕарар дьону ылан үлэтиэххэ сөп. Онуоха бэлэмнээх преподавателлэр колледжка үлэли сылдыаллар, толору үлэлиир кыахтаахтар.

— **Нэһилиэнньэ искусствоҕа сыһыанын, тэрийэр быыстапкаларытыгар дьон сылдыһытыттан да көрөн, хайдах сыаналыгыт?**

— Искусство профессиональнай төрүтүн өйдүүр уустук, онно анаан үөрэммит эрэ киһи өйдүүр. Оттон искусство ис хоһооно диэн, кини туохтан сэдиптэнэн бу маннайк теманы ылан тугу кэпсээри гыммытын этэр буоллаҕа, ити биһиги тулалыыр эйгэбиттэн, олохпуттан тахсар. Намтан колледжка кэли ыраах буолан, дьон сылдыһыта аҕыйах. Ыраабырдаталлар. Онуоха дьону тардыахха наада. Ово искусство оскуолатын иһинэн быыстапкалыыр саалалаахтар да, хомойох илин, уота -күөһэ суох үлэлиллэр. Хаһыатынан, телевидениэнэн анал биэриилэринэн нуруокка тахсан, ойуулуур-дьүһүннүүр искусствону өйдөтөр үлэни ытар наада.

Кэпсэттэ Л. УВАРОВСКАЯ

Понедельник, 8 февраля
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 «Обручальное кольцо»
 16.10 Давай поженимся!
 17.00 Федеральный судья
 18.20, 23.30 Т/с «Школа»
 18.50 Т/с «След»
 19.40 Жди меня
 20.20 Т/с «Спальный район»
 21.00 Время
 21.30 «Вербное воскресенье»
 22.30 Д/ф «Мошеники»
 00.10 Познер
 01.10 Гении и злодеи
 01.40 Х/ф «Дум»
 03.20 Х/ф «В твоих мечтах»

Вторник, 9 февраля
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 «Обручальное кольцо»
 16.10 Давай поженимся!
 17.00 Федеральный судья
 18.20, 23.30 Т/с «Школа»
 18.50 Т/с «След»
 19.40 Пусть говорят
 20.20 Т/с «Спальный район»
 21.00 Время
 21.30 «Вербное воскресенье»
 22.30 Д/ф «Владимир Зельдин. Влюбленный Дон Кихот»
 00.20 На ночь глядя
 01.00 «Аризонская мечта»
 03.50 Т/с «Акула»

Среда, 10 февраля
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 «Обручальное кольцо»
 16.10 Давай поженимся!
 17.00 Федеральный судья
 18.20, 23.30 Т/с «Школа»
 18.50 Т/с «След»
 19.40 Пусть говорят
 20.20 Т/с «Спальный район»
 21.00 Время
 21.30 «Вербное воскресенье»
 22.30 Среда обитания
 00.20 На ночь глядя
 01.00 «Величайшая из игр»
 03.20 «Багровые небеса»

Четверг, 11 февраля
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 «Обручальное кольцо»
 16.10 Давай поженимся!
 17.00 Федеральный судья
 18.20, 23.30 Т/с «Школа»
 18.50 Т/с «След»
 19.40 Пусть говорят
 20.20 Т/с «Спальный район»
 21.00 Время
 21.30 «Вербное воскресенье»
 22.30 Человек и закон
 00.20 Судите сами
 01.10 Х/ф «Тихушники»
 03.40 Т/с «Акула»

Пятница, 12 февраля
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 «Обручальное кольцо»
 16.10 Давай поженимся!
 17.00 Федеральный судья
 18.20, 23.30 Т/с «Школа»
 18.50 Т/с «След»
 19.40 Пусть говорят
 20.20 Т/с «Спальный район»
 21.00 Время
 21.30 «Вербное воскресенье»
 22.30 Человек и закон
 00.20 Судите сами
 01.10 Х/ф «Тихушники»
 03.40 Т/с «Акула»

19.30 Пусть говорят
 20.20 Т/с «Спальный район»
 21.00 Время
 21.30 Х/ф «Миллионер из трущоб»
 22.40 «Бордер-Китч»
 00.40 Х/ф «Сорокалетний девственник»
 02.50 Х/ф «Отверженные»
 04.50 Д/ф «В кольце акул»

Суббота, 13 февраля
 05.50, 06.10 «Лохматый папа»
 06.00, 10.00 Новости
 07.30 Играй, гармонь любимая!
 08.10 Мультфильм
 09.00 Умницы и умники
 09.40 Слово пастыря
 10.10 Смак
 11.00 Церемония открытия XXI зимних Олимпийских игр в Канаде.
 13.30 Д/ф «Лидия Смирнова. Женщина на все времена»
 14.30 Х/ф «Женитьба Балзамина»
 16.10 Х/ф «Миллионер из трущоб»
 18.00 Кто хочет стать миллионером?
 19.00 Х/ф «Ключ без права передачи»
 21.00 Время
 21.15 Мульт личности
 21.40 Проекторперисхилтон
 22.20 Т/с «Остаться в живых»
 23.10 «В погоне за счастьем»
 01.20 Х/ф «Чумовые боты»
 03.20 Х/ф «Роман Мэрфи»
 05.10 «Крокодилы-монстры»

Воскресенье, 13 февраля
 06.00 Новости
 06.10 «Благодаря Винн Дикси»
 07.50 Служу Отчизне!
 08.20 Мультфильм
 09.10 Здоровье
 10.00 XXI зимние Олимпийские игры в Канаде. Санный спорт. Шорт-трек. Фристайл
 13.45 «Крепкий орешек - 2»
 16.00 Золотой Граммофон
 19.00 Х/ф «Волга-Волга»
 21.00 Воскресное Время
 22.00 Х/ф «Обратная тяга»
 00.10 Х/ф «Звездные врата»
 02.00 Х/ф «Мужчина по вызову: Европейский жиголо»
 03.10 Т/с «Акула»
 04.00 XXI зимние Олимпийские игры в Канаде. Биатлон. Санный спорт. Конькобежный спорт. Горные лыжи
 18.30 Поле чудес

- 1994
 17.25, 04.20 Футбол.
 18.00, 00.00, 04.00 Вести.гу
 18.20 Бильярд.
 20.05 Лыжный спорт.
 21.05 Ванкувер - 2010. «Обратный отсчет»
 22.00, 02.25 Биатлон.
 00.20 Из истории Белых Олимпиад. Нагано - 1998
 04.40 Футбол.
 06.50 Моя планета
 07.50 Лыжный спорт.
 09.05 Мини-футбол.

Четверг, 11 февраля
 11.00 Футбол.
 13.00, 15.00, 18.10, 00.10, 04.10, 07.10 Вести-Спорт
 13.15, 09.00 Регби.
 15.15 Из истории Белых Олимпиад. Нагано - 1998
 17.30 Летопись спорта
 18.00, 00.00, 04.00 Вести.гу
 18.20 Бильярд.
 19.55 Лыжный спорт.
 21.00 Рыбалка с Радзишевским
 21.15 Ванкувер - 2010. «Обратный отсчет»
 22.10, 02.25, 04.20 Биатлон.
 00.20 Из истории Белых Олимпиад. Солт-Лейк-Сити - 2002
 06.05 Моя планета
 07.20 Лыжный спорт.
 08.25 Футбол.

Пятница, 12 февраля
 11.00 Футбол.
 13.00, 15.00, 18.10, 00.10, 04.15 Вести-Спорт
 13.15 Легкая атлетика.
 15.10 Из истории Белых Олимпиад. Солт-Лейк-Сити - 2002
 17.15 Точка отрыва
 17.45 Рыбалка с Радзишевским
 18.00, 00.00, 04.05 Вести.гу
 18.25 Бильярд.
 20.10 Лыжный спорт.
 21.15 Ванкувер - 2010. «Обратный отсчет»
 22.10 Биатлон. Кубок мира
 00.20 Из истории Белых Олимпиад. Турин - 2006
 02.00 XXI Зимние Олимпийские игры в Ванкувере.
 04.40 Футбол.
 06.40 Моя планета
 07.45 Летопись спорта
 08.15 Из истории Белых Олимпиад. Лиллехаммер - 1994

Суббота, 13 февраля
 12.05 Из истории Белых Олимпиад. Нагано - 1998
 14.10 Из истории Белых Олимпиад. Солт-Лейк-Сити - 2002
 16.15 Из истории Белых Олимпиад. Турин - 2006
 18.00, 00.00 Вести.гу
 18.10, 00.10 Вести-Спорт
 18.20 Летопись спорта
 18.55 Мини-футбол. Чемпионат России. ЦСКА (Москва) - «ТТГ-ЮГРА» (Югорск). Прямая трансляция
 20.50 Профессиональный бокс. Федор Чудинов (Россия) против Михаила Любарского (Украина). Трансляция из США
 21.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. «Тюмень» - «Динамо» (Москва). Прямая трансляция
 00.25 XXI Зимние Олимпийские игры в Ванкувере. Лыжный спорт. Прыжки с трамплина
 02.15 Дневник XXI Зимних Олимпийских игр в Ванкувере
 03.00 На XXI зимних олимпийских играх в Ванкувере. Прямая трансляция

Воскресенье, 14 февраля
 11.00, 03.00 На XXI зимних олимпийских играх в Ванкувере. Прямая трансляция
 14.30 Церемония открытия XXI Зимних Олимпийских игр в Ванкувере
 16.30, 02.15 Дневник XXI Зимних Олимпийских игр в Ванкувере
 17.15, 00.00 Вести.гу
 17.25, 00.10 Вести-Спорт
 17.40 Горнолыжный спорт. Скоростной спуск. Мужчины
 18.40 Санный спорт. Мужчины
 19.45 Лыжный спорт. Прыжки с трамплина
 21.00 Конькобежный спорт. Шорт-трек
 22.00 Лыжный спорт. Фристайл. Женщины. Могул
 22.45 Конькобежный спорт. Мужчины. 5000 м
 00.25 Биатлон. Женщины. Спринт. 7,5 км

Понедельник, 8 февраля
 05.00 Утро России
 09.05 «Я подарю себе чудо»
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50, 14.50 «Жена Сталина»
 13.40, 17.50 Дежурная часть
 16.30 «Кулагин и партнеры»
 18.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
 19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Райские яблочки. Жизнь продолжается»
 22.50 Мой серебряный шар
 23.50 Вести+
 00.10 Х/ф «Человек, который молчал»

Вторник, 9 февраля
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Безумие Бориса Андреева»
 10.00 «Срочно в номер - 2»
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Тайны следствия»
 12.45 «Территория красоты»
 13.40, 17.50 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Вызов»
 15.45 Суд идет
 16.30 «Кулагин и партнеры»
 18.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
 19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Райские яблочки. Жизнь продолжается»
 22.50 Д/ф «Огненный рейс. Как это было»
 23.50 Вести+
 00.10 «Империя Солнца»

Среда, 10 февраля
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Маршалы Победы: Жуков и Рокоссовский»

8 февраля, понедельник
 06:30 «Лээгиттан төрүттээх» («Амма» ТВ) (по г. Якутску)
 06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Геван»: Юкагирские письма
 18:00 «Саха сирэ»
 18:15 «Крупным планом»: С надеждой на перспективу (ТВ «Верхоянье»)
 18:45 «Күнчээн»: Айыы оҕото
 19:00 «Якутия»
 19:15 «Федерация»
 19:30 «Харах дэлыгар»
 20:30 «Саха сирэ - Якутия»
 21:05 «Сарыал»: К 85-летию Саха театра
 21:35 «Наука созидания» К Дню науки
 21:50 Улуу Кыайы сүгүрүйэн: «Кыайы кымын сабаамыт»
 22:05 «Саха сирэ - Якутия»

9 февраля, вторник
 06:30 «Техника дыкти эйгэтигэр» («Нурба» ТВ) (по г. Якутску)
 06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Полярная звезда»: «Шаг в будущее»
 18:00 «Саха сирэ»
 18:15 «Очаг»: Репортер (ТВ «Алдан»)
 18:45 «Күнчээн»: Уу-чүкүчүк
 19:00 «Якутия»
 19:15 «Мэнэ спорт» Быһа эфир
 20:10 «Бизнес-формула»
 20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
 21:05 «Байанай»

10.00 «Срочно в номер - 2»
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Тайны следствия»
 12.45 «Территория красоты»
 13.40, 17.50 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Вызов»
 15.45 Суд идет
 16.30 «Кулагин и партнеры»
 18.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
 19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Райские яблочки. Жизнь продолжается»
 22.50 Д/ф «Калькуттский капкан. Ошибка экипажа»
 23.50 Вести+
 00.10 «Свинарка и пастух»
 01.55 Горячая десятка

Четверг, 11 февраля
 05.00 Утро России
 09.05 «Тайна Ноева ковчега»
 10.00 «Срочно в номер - 2»
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Тайны следствия»
 12.45 «Территория красоты»
 13.40, 17.50 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Вызов»
 15.45 Суд идет
 16.30 «Кулагин и партнеры»
 18.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
 19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Райские яблочки. Жизнь продолжается»
 22.50 Д/ф «Огненный рейс. Как это было»
 23.50 Вести+
 00.10 «Империя Солнца»

Пятница, 12 февраля
 05.00 Утро России
 09.05 Мусульмане
 09.15 Мой серебряный шар
 10.10 «Срочно в номер - 2»
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Т/с «Тайны следствия»
 12.45 «Территория красоты»
 13.40, 17.50 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Вызов»

21:35 «Простые истины»
 22:05 «Саха Сирэ — Якутия»
10 февраля, среда
 06:40 «Саха спордун умнуллубат түгэннэрэ» (по г. Якутску)
 06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Служба 02»
 18:00 «Саха сирэ»
 18:15 «Биһик сир»: Ыччакка инникини бэлэхтиир («Хотун Булуу»)
 18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн»
 19:00 «Якутия»
 19:15 «Правоведь»
 19:45 «Социум»
 20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
 21:05 «Тыя сирэ»
 21:35 «Аал-луук мас»: «Бурордаах Боробон»
 22:05 «Саха Сирэ — Якутия»

11 февраля, четверг
 06:40 «Золотые мгновения якутского спорта» (по г. Якутску)
 06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Хотугу сулус»: Олонго эйгэтэ
 18:00 «Саха сирэ»
 18:15 «Улэ кинитэ»: үтө санаа көтөллөнөн («Сунтаар» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
 19:00 «Якутия»
 19:15 «Диалог с властью»
 20:00 «Музыкальный четверг»
 20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
 21:05 «Однажды вечером»
 22:05 «Саха Сирэ — Якутия»

12 февраля, пятница
 06:15 «Николай Давыдов бириинигэр хапсабайга аһаҥас турнир («Амма» ТВ) (по г. Якутску)
 06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Геван»

15.45 Суд идет
 16.30 «Кулагин и партнеры»
 18.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
 19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Юрмала
 22.50 Х/ф «Мы странно встретились»
 00.35 «Дело о пеликанах»

Суббота, 13 февраля
 05.50 «Вечерний лабиринт»
 07.10 Вся Россия
 07.25 Диалоги о животных
 08.00, 11.00, 14.00 Вести Москва
 08.20 Военная программа
 08.45 Субботник
 09.25 Х/ф «Следопыт»
 11.20 Формула власти
 11.50 Очевидное - невероятное
 12.15 Комната смеха
 13.10 Сто к одному
 14.30 «Ночное происшествие»
 16.15 Ты и я
 17.10 Субботний вечер
 19.00 Кто хочет стать Максимом Галкиным
 20.00 Вести в субботу
 20.40 «Самая счастливая»
 23.55 Х/ф «Грабжеж»
 02.05 Х/ф «Сайд-степ»

Воскресенье, 14 февраля
 05.55 XXI зимние олимпийские игры в Ванкувере. Биатлон. Женщины. Спринт. 7,5 км. Прямая трансляция
 07.15 Смехопанорама
 07.45 Сам себе режиссер
 08.35 Утренняя почта
 09.10 Мультфильм
 09.30 Х/ф «Принцы воздуха»
 11.00, 14.00 Вести
 11.10 Неделя в городе
 11.50 Городок
 12.20 Т/с «Черчилль»
 14.20 Вести-Москва
 14.30 Дежурная часть
 15.00 Честный детектив
 15.30 Смеяться разрешается
 17.30 Танцы со звездами
 20.00 Вести недели
 21.05 Х/ф «Свой-Чужой»
 23.00 Специальный корреспондент
 00.00 Х/ф «Дурман любви»

18:00 «Саха сирэ»
 18:15 «Эйгэ»: Көрөөччү кэ-тэ-хэр талааннара («Таатта» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: мультипликационной киинэ
 19:00 «Якутия»
 19:15 «Парламентский вестник»
 19:45 «Аал-луук мас»: «Айыы сьдьаайа»
 20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
 21:05 «Кизилэлик»
 22:05 «Кораль» (ТВ «Нижне-колымское»)
 22:15 «Саха Сирэ — Якутия»

13 февраля, суббота
 17:00 «Алампаа аян»
 17:30 «Тарбаахпатын асты-ахха»
 18:00 «Истинг илдьит»
 18:50 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
 19:00 «Дворы нашего детства» Династия Бочковских»
 19:30 «Саха сирэ. Күнтэн күн»
 20:05 «Эргимтэ»
 20:20 «Якутия лицом к миру»
 20:50 «Однажды вечером» музыкальный выпуск
 21:35 «Сардаана»
 22:05 «Сир ийэ»
 22:35 Улуу Кыайы сүгүрүйэн: «Ыл абатынан»
 22:45 «Саха сирэ. Күнтэн күн»

14 февраля, воскресенье
 17:00 «Полярная звезда» телевизионный конкурс
 17:45 «Пропеллер»
 18:00 «Истинг илдьит»
 18:30 «Төрүт дорбон»
 18:45 «Ытык дьоммут ыл-ыктыах тыллара»: В.Солоухин саха литературатын туһунан
 19:15 «Уруу алгыһа»
 19:30 «Якутия. День за днем»
 20:05 «Мегапроекты (ТВ «Ленск»)»
 20:30 «ТВ-Спорт»: Хагалас хапсабайа
 21:30 «Экзотика городов Азии»
 22:00 «Якутия. День за днем»

Понедельник, 8 февраля
 10.50 Хоккей. КХЛ.
 13.00, 15.00, 18.10, 00.10, 04.00, 07.00 Вести-Спорт
 13.10 Баскетбол.
 15.10 Вести-Спорт.
 15.20 Ванкувер - 2010. «Игры, нацеленные на успех»
 15.45 Рыбалка с Радзишевским
 16.00 Баскетбол. НБА.
 18.00, 00.00, 03.50 Вести.гу
 18.20 Бадминтон.
 20.45 Легкая атлетика.
 22.15, 01.55, 04.15 Биатлон.
 00.20 Из истории Белых Олимпиад. Альбервилль - 1992
 06.00 Моя планета
 07.10 Страна спортивная
 07.45 Лыжный спорт.
 08.40 Теннис. Кубок Федерации. 1/4 финала.

Вторник, 9 февраля
 12.00 Легкая атлетика.
 13.00, 15.00, 18.10, 00.10, 04.25, 07.20 Вести-Спорт
 13.10 Волейбол.
 15.15 Из истории Белых Олимпиад. Альбервилль - 1992
 16.55 Страна спортивная
 17.25 Скоростной участок
 18.00, 00.00, 04.15 Вести.гу
 18.20 Бильярд.
 20.15 Лыжный спорт.
 21.20 Ванкувер - 2010. «Обратный отсчет»
 22.15, 04.35 Биатлон.
 00.20 Из истории Белых Олимпиад. Лиллехаммер - 1994
 06.15 Моя планета
 07.30 Лыжный спорт.
 08.30 Легкая атлетика.

Среда, 10 февраля
 11.00 Футбол.
 13.00, 15.10, 18.10, 00.10, 04.10, 06.40 Вести-Спорт
 13.10, 15.25 Из истории Белых Олимпиад. Лиллехаммер

Избирательная комиссия муниципального образования «Партизанский наслег»
РЕШЕНИЕ N 3

от 03.02.2010 г.

Рассмотрев протокол рабочей комиссии ИКМО «Партизанский наслег», решили:

1. Зарегистрировать кандидатов в депутаты МО «Партизанский наслег».
2. Опубликовать в газете «Энсиэли».

Председатель ИКМО А.Е. САДОВНИКОВА
Секретарь ИКМО С.Г. НЕУСТРОЕВА

выдвинутых кандидатов в депутаты наслежного Совета МО «Партизанский наслег».

- По участку N 09**
Прокопьева Анна Васильевна — «Единая Россия»
Яковлева Раиса Ивановна — «Единая Россия»
Шарапов Андриан Егорович — «Единая Россия»
Атласов Михаил Николаевич — «Единая Россия»
Нератова Саргылана Кирилловна — «Единая Россия»
Парникова Диана Руслановна — самовыдвижение
Гаврильева Туяра Николаевна — самовыдвижение
Сыромятникова Матрена Ильинична — самовыдвижение
Охлопкова Раиса Егоровна — самовыдвижение

- По участку N 10**
Бережнев Иннокентий Степанович — «Единая Россия»
Мордосов Гаврил Валентинович — «Единая Россия»
Григорьева Ульяна Семеновна — «Единая Россия»
Турантаева Мария Павловна — «Единая Россия»
Скрябина Полина Ивановна — «Единая Россия»
Зырянова Ульяна Иннокентьевна — «Единая Россия»
Кривошапкин Иван Александрович — самовыдвижение
Азарова Мария Дмитриевна — самовыдвижение
Протопопов Ефрем Ефремович — самовыдвижение
Дмитриева Альбина Андреевна — самовыдвижение
Сыромятников Василий Васильевич — КПРФ

Постановили: Заслушав и обсудив информацию председателя Садовниковой А.Е., члены комиссии, рассмотрев необходимые документы, проверив подписные листы, представленные для регистрации от кандидатов в депутаты МО решили зарегистрировать кандидатов.

Председатель ИКМО А.Е. САДОВНИКОВА
Секретарь С.Г. НЕУСТРОЕВА

Члены: Д.С. АРГУНОВА, А.И. ХАЛДЕЕВА

Распоряжение от 23 декабря 2009 г. N 36-Ф

ОБ УСТАНОВЛЕНИИ РАЗМЕРА ПЛАТЫ ГРАЖДАН ЗА ЖИЛОЕ ПОМЕЩЕНИЕ НА 2010 ГОД МО «ХОМУСТАХСКИЙ 1-Й НАСЛЕГ»

На основании постановления Правительства РС(Я) от 10.05.2007 г. N 199 «О полномочиях по регулированию цен и тарифов в РС(Я)» и постановлении ГКЦ-РЭК РС(Я) от 08.12.2009 г. N 93/51 «Об установлении предельных максимальных индексов изменения размера платы граждан за жилое помещение и предельных максимальных индексов изменения размера платы граждан за коммунальные услуги по муниципальным образованиям РС(Я) на 2010 год» для нанимателей жилых помещений по договорам социального найма, договорам найма жилых помещений государственного и муниципального жилищного фонда и собственников жилых помещений, которые не приняли решение о выборе способа управления многоквартирным домом, или если принятое решение о выборе способа управления этим домом не было реализовано по МО «Хомустанский 1-й наслег», распоряжаюсь:

1. Установить размер платы граждан за жилое помещение согласно приложению N 1.
2. На основании распоряжения усилить контроль оплаты по графику за услуги по установленным тарифам.
3. Установить за каждый просроченный день пени 1% от общей суммы.
4. Экономисту Лихановой А.А. подготовить договор платы за услуги к заключению с каждым жильцами, согласно приложению N 1.
5. Бухгалтеру-кассиру МО «Хомустанский 1-й наслег» Посельской М.П. обеспечить сбор денег за услуги, согласно приложению N 1 и обеспечить целевое использование, собранных от жильцов денег за услуги.
3. Опубликовать настоящее распоряжение в средствах массовой информации.
4. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на экономиста Лиханову А.А.

Глава МО «Хомустанский 1-й наслег» АТЛАСОВ А.П.

№	Платеж за жилищно-коммунальные услуги по муниципальным образованиям РС(Я)	Содержание	Единица измерения	Стоимость	Средства оплаты	Дата оплаты	Подпись
36	Плата за жилищно-коммунальные услуги по муниципальным образованиям РС(Я)	Жилищно-коммунальные услуги	кв. м	25,32	наличными	до 10.01.2010	А.А. Лиханова

ЖИРКОВ ГЕННАДИЙ ПАВЛОВИЧ

Кундүтүк саныыр кэргэммин, аҕабытын, эһэтиҥ **ГЕННАДИЙ ПАВЛОВИЧ ЖИРКОВУ** 65 саасын туолбут олобун бэлиэ күнүнэн ис сүрэхпититтэн итиитик-истинник эҕэрдэлибит!

Эн аҕалы амаар майгыгынан, сылайбат сырабынан биһиги туспутугар мунура суох кыһамныын, сүбэн-амаан иһин дирин махталбытын биллэрэбит. Эһиэхэ үтүө доруобуйаны, бу курдук этэнгэ сылдьан үлэли-хамсыы, үөрэ-көтө чугас дьоннорун, оҕолорун, сиэннэрин тапталларыгар уйдаран өссө да уһуннук олороргор баҕарабыт.

Эҕэрдэни кытта кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин

Күндү аҕабытын, эһэбитин, күтүөпшүтүн **ЖИРКОВ ГЕННАДИЙ ПАВЛОВИЧ** 65 саакын туолбуккунан итиитик-истинник эҕэрдэлибит!

Бар дьонго Эн үтүө суобастаах, көнө майгылаах, үтүө үлөһүт, көмүс илиилээх туттааччы быһыгытынан биллэрин, махталларын ылаҕын. Дьоннор-сэргэҕэр, аймахтаргар, доҕотторгор ахсаабат кыһамныын, ис сүрэхтэн көмөлтөн иһин барба махталы, истин билиниини тиэрдэбит!

Үлэни экирэтэр, түбүк үрдүгэр сылдьар киһибитигэр кытаанах доруобуйаны, дьоллоох олобу, дьон махталынан, истин сыһыанынан уһун үйэлээн олороргор баҕарабыт!

Жирковтар, Марковтар, Кирилловтар

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Конкурсный управляющий СХПК «Энсиэли» продает посредством публичного предложения производственную базу по адресу: Намский улус, с. Хамагатта, ул. Березовая, 1/2 по цене не ниже 2007666,00 руб.

Заявки принимаются в течение тридцати дней с даты опубликования сообщения по адресу: г. Якутск, ул. Орджоникидзе, 7/2, офис 17, тел./факс 8-4112-444086

В КПКК «Ссудо-Сберегательный Союз» проценты таут, сумма растет! С 1 февраля по 31 марта 2010г. объявляется акция «Весеннее настроение»: выдает займы до 100000 руб. под 36% годовых.

Справки по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 5/1 (2-й этаж магазина «Туяара»).
Тел. 43-0-89

Ищу работу водителя категории «В».
Тел. 89142949285

Докумуннаах уһаайба атыылаһабыт.
Тел. 89841037876

Бииргэ үлэлиир коллегабытын, аҕа табаарыстытын **ЖИРКОВ ГЕННАДИЙ ПАВЛОВИЧ** окко түспүт оҕоһун, сиргэ түспүт сэрэбиэтин тосхойон, Аан ийэ айылыарыттан айдаран, аамадам тымныыны аахсыбакка айыллан түспүт күнүм 65 сыллаах үбүлүүһүнэн пенсионнай управление коллектива ис сүрэхтэн сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран итии-истин эҕэрдэ ытабыт.

Олоххо бэриллит анализан эрэллээх эркин, халын дурда-хахха буолан ытыктанар, убаастанар тапталлаах аҕа, эһээ аатын ылыын. «Үлэ — дьол» диэн соругунан олобун устун үтүө суобастаахтык үлэли-хамсыы сылдьабын.

Баҕарабыт ытыктыр, убаастыр киһибитигэр аламай күн үгүтүн, сырдыгын, кэрэтин, кытаанах доруобуйаны, төрөпшүт оҕолорун, сиэннэрин тапталларынан угуттанан, кинилэр миэхээрдэринэн дуоһуйан, ситиһилэринэн дьоллонон, кинилэргэ күүс-көмө буолан өссө да үлэли-хамсыы сылдьаргар.

Пенсионнай управление коллектива

Күн сириҥ көрдөрбүт күн күбэй ийэбитин, истин иэйилиээх эбээбитин, хос эбээбитин, Героийиэ, Нам улдуһун бочуоттаах гражданын **ТАТЬЯНА ДАНИЛОВНА ВИНОКУРОВАН** аҕыс уонгун туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнүнэн сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн алыһтаах алгыстары аныбыт!

Эн сылаас сыһанын, сүбэн-амаан биһигини олоххо кынаттыр, дьолбутун түстүүр! Өрүү эдэрдий эрчимнээх үөрэ-көтө сырыт! Барба диэн махтал буолуохтун!

Эҕэрдэни кытта оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэннэрин

Улуустаагы телевизионнай көрүүгэ АНАРДАСТЫЫ ААТЫРДА

Соторутааҕыта Хамагаттаҕа, «Түһүлгэ» сынньалан киинигэр «Хотугу сулус-2009» дьон дьесаҕар оҕолорун улуустаагы телевизионнай көрүү конкурстары ыгытылына. Манна улус үгүс оҕолоро кэлэннэри кытта бөлөһүнэн күрэхтэстилэр. Саамай кыра саастаахтарга Кокорев Р.А. (Хамагатта) үөрэтэр оҕолоро Иванова Виллояна уонна Местникова Самаана «Ийэлээхпит» дьон дуэттара бастаата. Кинилэр I степеннээх дипломант буоллулар.

Бу дьесаҕа бэлэмнэни бөлөһөр «Чуораанчык» дьон драмкуруһуок үлэлиир, куруһуогу иитээччи Протопопова Т.А. салайар. Кини оҕолоро Павлова Вилена, Местникова Уйгулаана, Федорова Сайыына, Аммосов Дьулусхан, Максимов Валера олох-дьаһах, сир-майгы тематыгар чабырдах ааҕаннар кими да тулуптаатылар, I степеннээх лауреат буоллулар. Көрүү үһүс түһүмэтинэн үткүһүтүтэр таһыстылар. Онуоха «Сир сымэктэрэ» дьон эмиз хамаҕатталар үткүһүтүтэрэ «Үрүмэччилэр уонна хомурдусчааннар», ону тэнэ «Тиһчээнэр» дьон үткүһүтүтэрэ II степеннээх лауреат буоллулар (сал. Протопопова Т.А.).

Итии таһынан оҕолор оҕоһуктары көрүүгэ иитээччилэр Никитина Р.Н., Осипова А.В. оҕолоро хайҕаннылар, сертификатынан бэлэстэннилэр. Бастын үлэлэр республикатаагы көрүүгэ кыттыахтара. Ити курдук Хамагатта I Н-дээх «Сарыал» дьесаҕа анардастыы аатырда. Сэбиэдистсийинэн Индеева Саргылаана Руслановна үһүс сылын таһаарылаахтык үлэлиир.
Егор ФЕОФАНОВ

Аһымал

ОҔОЛОРУ СЭРГЭХСИТЭЭРИ

Хаты Арыы нэһилиэтин инбэлиит оҕолорго төрөпшүтүтэрин комитета тэриллибитэ 10 сылын туолла. Бу комитетгы төрүттэнэбиттэн ыла Мордосова Александра Максимовна иилээн-саралаан кэллэ. Сыллаагы үлэ былааны ылынан, дьэҕэ оҕолор оҕолору сэргэхситээри барыһанньыктары, күрэхтэһиилэри ытыталлар. Элбэх музейга, паркаҕа, быыстапкаҕа сылдьыбыттар.

Тохсуньу 21 күнүгэр «Алаһа» сынньала киинигэр төгүрүк сыллаах үбүлүүгэ анаммыт төрүүлээх киһэҕэ ыалдьыттар, төрөпшүтүтэр, оҕолор мустан, элбэх эҕэрдэ тыл этилиинэ. Комитет председателигар А.М. Мордосоваҕа Хаты Арыы нэһилиэтин баһылыгын Бочуотунай грамотата, Нам улдуһун инбэлииттэр обществоларын, көрбөтөр обществоларын махтал суруктара туттардылына. Активной төрөпшүтүтэргэ С.Е. Стрекаловскаяга, Д.К. Эверстовага, М.П. Осиповага уонна өр сылларга бииргэ үлэлэспит М.С. Чириковага олохтоох дьаһалта аатыттан махтал суруктар, бэлэхтэр туттарылынылар.

10 сыллаах үбүлүүгэ анаан оҕолорго, төрөпшүтүтэргэ араас күрэхтэһиилэр ыгытыллыбыттар. Кө үл темаҕа уруһуй конкурсугар 1 миэстэни Никитина Наталья, 2 миэстэни Иванов Саша, 3 миэстэни Черноградская Сяня ылылар. Оттон Новгородов Саша уонна Барбанов Кристиан биһирэбил бириискэ тиксэн үөрдүлэр. Төрөпшүтүтэргэ ыгытыллыбыт быыстапка Черноградская Степанида Михайловна, Стрекаловская Светлана Егоровна, Мордосова Александра Максимовна баайбыт, тикпит, быысабайдаабыт үлэлэрэ биһирэнэн бириһинэн бэлиэтэннилэр. Биэхэри Хаты Арыы орто оскулатын үөрэнээччилэрэ Мальцева Шура, Вера, Настя, Саша Ивановтар ылаан кизэрттилэр.

Н.Д. СИВЦЕВА,

«Хаты Арыы» МТ кылаабынай специалиһа

«01» сэрэтэр

СОБОТОХТУУ ХААЛЛАРЫМАН!

Биллэрин курдук, элбэх баһаар оҕолор көрүүтэ суох сылдьан уотунан ооньууларыттан, төрөпшүтүтэ уоттан сэрэнэ үөрөспөтөхтөрүтэн, иллэ кэмэрин сөпкө тэрийбэтэхтэриттэн тахсар. Ол курдук тохсуньу 31 күнүгэр Алдан оройуонун Кутана бөһүөлөгүн «01» пультутар 4 квартиллах дьэҕэ баһаар буолбутун туһунан биллэри кирибит. Хойугаан биллэрбит буоланнар, умайыт квартираны кыайан быһыһанньыбатаҕа. Баһаар миэстэтигэр 2005 с. төрүүх кыыс оҕо өлүтү булуллубута. Биллэрин бу илээн бириһинэтин быһаарга силиэстийэ ыгытыллар. Оҕо дьэҕэ соботох хаалларылыытыгта биллинэ.

Оҕолор үксүн дьэҕэ соботох, улахан дьон суох хааллар уонна тулалыыр эйгэлэрин үөрэтэн, маллары тыгытан, ооньуон бараллар. Ол үксүн хомолтолоохтук түмүктэнэр. Оҕолор улахан дьон буруйдарынан уокка былыһаналлар. Төрөпшүтүтэ кинилэри уоттан сэрэнэргэ үөрөспөтүтэр, ситэ көрбөтөр-истибиэттэр, иллэ кэмэрин сатаан тэрийбэттэр.

Убаастабыллаах улахан дьон! Оҕолор бэйэлэрэ бэйэлэригэр сылдьан испиискэнэн ооньуон баһаар төрүөтүнэн буолаллар. Бобуунан эрэ му урдаммакка, оҕолорго уотунан ооньуобуттара туохха тиэрдэрин итэҕэтиллээхтик өйдөтөрүтү наада.

Нам улдуһунаагы

«СР 23 №-дээх баһаары утары сулуусна этэрэтэ»

Магазин «Стройнаб» предлагает:

- 350 руб./м²
- от 500 руб.
- от 550 руб.
- 350 руб.
- 1500 руб.
- 2200 руб.
- 400 руб.
- 400 руб.
- 500 руб.
- 850 руб.
- 1700 руб.
- 1900 руб.
- 500 руб.
- 800 руб.
- от 55 руб.
- от 1900 руб.
- от 130 руб.
- от 200 руб.
- 400 руб.
- 1000 руб.
- 1400 руб.
- от 280 руб.
- от 120 руб./кг
- 600 руб.
- от 1300 руб.
- от 140 руб.
- от 1800 руб.
- от 35 руб.
- 2300 руб.

Стекло 4 мм (2200x1370x4 мм)
Фанера 1,5x1,5м 4,6,8,10,12,15 мм
Фанера 1,22x2,44м 4,6,8,10,12,15 мм
ДВП 1,7x2,75 м
ДСП 2,44x1,83x16 мм (4,47 м²)
ЛДСП 2,44x1,83x16 мм (4,47 м²)
Цемент М400 50 кг
Шифер 8 волн (1130x1750x5,8мм)
Ондулин
Металлочерепица «Монтерей» (1,20x2,25.3,30.5,05,м)
Профлист оцинкованный С-8 (5,8x1,2м)
Профлист окрашенный С-8 (5,8x1,2м)
Оцинкованный лист (1x2м)
Оцинкованный лист (1,25x2,5м)
Гвозди 25,32,50,70,80,100,120,150,200мм
Бочки оцинкованные 150,200,300л.
Ведро оцинк., эмал.
Пенополистирол 1800x900x50,100,м
Руберонд РПП-300 (1x15м)
Изолвер КТ-11 (рулон)
Изоспан А,В
Эмаль ПФ-266 (для пола 2,7 кг)
Эмаль ПФ-115 цветная
Акватекс 3 л
Панель декоративная 1,22x44м
Панели МДФ (2,7x0,2м)
Пахла 30,60 кг
Отрезной круг
Радиатор чугунный М-140 (7-секций)
Сантехника (отводы, сгоны, муфты, краны)
Электротовары (провода, выключатели, лампы)
Инструменты, саморезы, сверла, кисти и т.д.
Наш адрес: Рынок «Талба», магазин «Стройнаб»
Режим работы: 9.00-18.00 без перерыва, выходной — воскресенье
Привозим товары под заказ.
Конт. тел. 8-924-863-99-93

Предъявителю купона СКИДКА 5% на все товары, кроме металлочерепицы и профлиста

Избирательная комиссия муниципального образования «Кобьяконский наслег» РЕШЕНИЕ N 4

от 03.02.2010 г. с. Харьялах

На основании протокола рабочей комиссии ИКМО «Кобьяконский наслег» решено зарегистрировать на должность главы наслега следующих кандидатов:

- 1. Ноговицын К.Н. — 07.06.1957 г.рожд, образ. высшее, член партии «Единая Россия»
2. Степанов И.П. — 16.04.1970 г.рожд, образ. незаконч. высшее, самовыдвижение.

Председатель ИКМО «Кобьяконский наслег» Е.Е. ОРЛОВ
Секретарь ИКМО «Кобьяконский наслег» А.Е. ОРЛОВА

Избирательная комиссия муниципального образования «Кобьяконский наслег» РЕШЕНИЕ N 5

от 03.02.2010 г. с. Харьялах

На основании протокола рабочей комиссии окружная комиссия МО «Кобьяконский наслег» решила зарегистрировать кандидатов в депутаты представительского органа МО «Кобьяконский наслег» следующих кандидатов:

- Макитова В.Н. — 18.10.1956 г., высшее, партия «Единая Россия»
Ноговицын С.Н. — 15.05.1962 г., средн. спец., партия «Единая Россия»
Христофорова М.П. — 19.09.1977 г., высшее, партия «Единая Россия»
Бурнашева Н.И. — 18.11.1968 г., ср. спец., партия «Единая Россия»

- Федотова И.С. — 14.11.1960 г., высшее, партия «Единая Россия»
Петрова Е.С. — 20.06.1956 г., высшее, партия «Единая Россия»
Петров В.С. — 16.18.1981 г., высшее, партия «Единая Россия»
Романова С.И. — 15.08.1950 г., ср. спец., партия «Единая Россия»
Габышева Н.Е. — 15.12.1967 г., ср. спец., партия «Единая Россия»
Григорьева О.Н. — 16.12.1964 г., ср. спец., партия «Единая Россия»
Сокольников П.А. — 17.10.1964 г., среднее, партия «Единая Россия»
Мухин А.З. — 15.07.1958 г., ср. спец., самовыдвижение
Матвеев П.М. — 18.19.1978 г., среднее, самовыдвижение
Кутуков В.Р. — 27.11.1941 г., высшее, партия КИРФ

Председатель ИКМО «Кобьяконский наслег» Е.Е. ОРЛОВ
Секретарь ИКМО «Кобьяконский наслег» А.Е. ОРЛОВА

Республика Саха (Якутия), Намский улус, с. Бүтэй-Юрда Избирательной комиссии МО «Бетюнский наслег» РЕШЕНИЕ

3 февраля 2010 г. N 10

Рассмотрев протокол рабочей комиссии N 1 от 3 февраля 2010 г., ИКМО «Бетюнский наслег» РЕШИЛА:

- 1. Зарегистрировать кандидатами на должность главы МО «Бетюнский наслег» следующих кандидатов:
1. Ядрихинский Семен Прокопьевич — выдвинут от политической партии «Единая Россия». Дата регистрации — 03.02.2010 г. Время регистрации — 14 час. 40 мин.
2. Макаров Михаил Васильевич — самовыдвижение. Время регистрации — 03.02.2010 г. 14 час. 55 мин.
2. Опубликовать данное решение в газете «Энсиэли».

Председатель ИКМО Л.С. УВАРОВСКАЯ
Секретарь ИКМО С.С. БЕЛОЛЮБСКАЯ

Республика Саха (Якутия), Намский улус, с. Бүтэй-Юрда Избирательной комиссии МО «Бетюнский наслег» РЕШЕНИЕ

4 февраля 2010 г. N 11

Рассмотрев протокол рабочей комиссии N 2 от 4 февраля 2010 г., ИКМО «Бетюнский наслег» РЕШИЛИ:

- 1. Зарегистрировать кандидатами на должность главы МО «Бетюнский наслег» следующих кандидатов:
1. Никитин Родион Никитич — выдвинут от политической партии «Коммунистическая партия Российской Федерации». Дата регистрации — 04.02.2010 г. Время регистрации — 14 час. 10 мин.
2. Маркова Галина Прокопьевна — самовыдвижение. Дата регистрации — 04.02.2010 г. 14 час. 15 мин.
3. Небутов Степан Назарович — самовыдвижение. Дата регистрации — 04.02.2010 г. Время регистрации — 14 час. 20 мин.
4. Опубликовать данное решение в газете «Энсиэли».

Председатель ИКМО Л.С. УВАРОВСКАЯ
Секретарь ИКМО С.С. БЕЛОЛЮБСКАЯ

выдвинутых и зарегистрированных кандидатов на пост главы МО «Бетюнский наслег»

Table with columns: № п/п, Имя кандидата, Дата рождения, Место рождения, Образование, Место работы, Должность, Дата регистрации, Место регистрации, Подпись кандидата, Подпись председателя комиссии, Подпись секретаря комиссии.

Избирательная комиссия муниципального образования «Село Маймага» РЕШЕНИЕ N 3

от 4 февраля 2010 г.

17 ч. 30 мин. с. Маймага О РЕГИСТРАЦИИ КАНДИДАТОВ НА ДОЛЖНОСТЬ ГЛАВЫ МО «СЕЛО МАЙМАГА»

На основании протокола и решения рабочей группы ИКМО «Село Маймага» N 1 от 4 февраля 2010 г. «О проверке документов кандидатов на должность главы МО «Село Маймага», ИКМО РЕШИЛА:

1. Зарегистрировать кандидатами на должность главы МО «Село Маймага»:

- 1) Егорова Александра Ивановича — 1961 г.р., проживающего в с. Намцы, с высшим образованием, выдвинутого политической партией «Единая Россия»;
2) Соловьева Данила Юрьевича — 1979 г.р., проживающего в с. Намцы, со средним образованием, выдвинутый самовыдвижением.

2. Опубликовать решение в местной газете «Энсиэли».

Председатель ИКМО Л.Е. ОБУТОВА
Секретарь ИКМО А.Д. СЛЕПЦОВА

«ЖИЛОЙ СЕКТОР» ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЙ ТЭРЭЭНИИ БЫТЫТЫ ТУУНАН

Саха республикатыгар оперативнай туругу тупсарар, дьон ололор секторыгар быраабы кэһини, ол иһигэр гражданныр мал-сал баһаарынай, террористической өттүнэн куттала суох буолууларын сэрэтэр инниттэн, учуokka турар дьонго сэрэтии үлэтиньытар туһуттан, ону таһынан информацияны уларытар, саҥардар сыалтан СР үрдүнэн 2010 с. олунньу 1 күнүттэн муус устар 1 күнүгэр диэри «Жилой сектор» диэн дьон ололор сирдэрин бэрэбиэркэлиир оперативнай-профилактической тэрээһин ытыллар. Бэрэбиэркэни ис дьыала отделын сотрудниктара ыталлар.

Бэрэбиэркэ кэмизгэр ирдэнэр: — дьон дьиэлэригэр баар буолуулары;

- паспорттарын көрдөрөллөрө;
— техника (массына, мотоцикл, трактор) техпаспортын көрдөрөллөрө;
— ыттарын баайаллара, ыт докумуонун көрдөрөллөрө;
— араас этиилэри киллэриэхтэрин, информацияны биэриэхтэрин сөп.

Бэрэбиэркэ кэмизгэр милиция учуотугар турар атын сиртэн кэлбит дьону, иһэр-аһыыр дьон мустар дьиэлэрин (притоннары) көрдөөһүн барыаҥа.

Улуустаагы ис дьыала отдела

Администрация муниципального образования «Намский улус» объявляет конкурс на должность представителя (руководителя обособленного подразделения) Автономного учреждения «Центр поддержки предпринимательства Республики Саха (Якутия) в МО «Намский улус».

Основные требования к кандидату:

- 1. Специальное образование (экономическое, юридическое или педагогическое).
2. Знание тенденций развития предпринимательства в республике, районе и механизмов государственной поддержки, организаторские способности, обучаемость и умение работать с аудиторией.

Желающим участвовать в конкурсе просим до 12 февраля 2010 г. обращаться в администрацию МО «Намский улус».

Подробную информацию об условиях проведения конкурса можно получить по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 304, тел. 41-6-56, 303, тел. 41-8-26

Опубликованные ранее тарифы считать недействительными с 1 января 2010 г.

РОЗНИЧНЫЕ ЦЕНЫ

на газ природный (сетевой), поставляемый ОАО «Сахатранснефтегаз» населению Республики Саха (Якутия) на коммунально-бытовые нужды

Table with columns: № п/п, Виды услуг, Розничная цена, с НДС в руб./1000 м3, Сравнительно: размер платы в месяц при отсутствии прибора учета расхода газа.

«Роспотребнадзор» иһитиннэрэр КУУРУССА ЭТЭ БОБУЛЛАР

Российской Федерация кылаабынай государственной санитарной бырааһа Г.Г. Онищенко уурааҕынан 2010 сүл тохсунньу 1 күнүттэн куурусса этин, куурусса уонна көтөр этиттэн оноһуктары онорон таһаарарга, обработкалырга нуорматтан элбэх хлордаах ууну туттар бобуллар. Хлордаах уу куурусса этэ тоноругар куурусса этин тас өттүгэр уонна эт ис аранатыгар киһи доруобуйатыгар кутталлаах атын химический этиктэр холбоһуктарын үөскэтэр (фторфенол, хлорамин, тригалометан).

Манан сибээстээн тохсунньу 1 күнүттэн АХШ-ка оноһуллубут уонна Россияга атыга кэлбит тоноруллубут куурусса этигэр 351 санитарной-эпидемиологической түмүк дьынг суобунан аабылына.

Манна олобуран санитарной-эпидемиологической ирдэбиллэргэ эппиэттэбэтин иһин тоноруллубут куурусса, көтөр этэ уонна кууруссаттан оноһуктар (куурусса буута, сосиска у.о.д.) оҕо аһылыгар, ыарыһахтар аһылыктарыгар (оҕо тарилгэлэригэр, балыһаларга), хат уонна оҕо эмтэрэр дьахталлар аһылыктарыгар туттуллара бобуллар.

Тэрилтэ салайааччылары, оҕо тэрилтэлэрин, балыһаларын аһынан хаачыйааччылар, мань болбомтоҕо ылан, АХШ-ка оноһуллубут куурусса этин аһылыкка тутталлара көнүлүмэст.

Е.В. КАНАЕВА,

«Роспотребнадзор» Намнаагы территориальной отделын начальнигы солбуйааччы

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиэхэ, Протопоповтар дьиэ көргөнгө, биэс оҕоттон саамай кырабыт, мааньлаан көрөн истэн улааттыннарбыт оҕобут, бырааппыт Виктор Афанасьевич 53 сааһыгар бу орто дойдуттан күрэммитэ номнуо олунньу 7 күнүгэр 1 сылын туолар.

Күни 1955 с. ахсынньы 26 күнүгэр Намна күн сирин көрбүтэ. Оҕо эрдэвиттэн, оскуола үөрэниэбиттэн, үлэни да буолуобуттан сыгы-хотуу, элбэх сангалаах, туох да үлэттэн ингэн турбат, соруудагыторугас, истигэн, булугас-талыгас этэ. Оскуоланы бүтэрээт, Армияҕа ынырыллан, ытк иһин чистэ-эктик толорон этэнгэ эргиллэн кэлбитэ. Онтон Челябинскай куоракка электрриктур курстарыгар үөрэммитэ. Кэлиэбиттэн элбэх нэһиликтэргэ, тэрилгэлэргэ, чаһынай ыалларга уот линиятын

тардан дьон-сэргэ махтаһын өрүү ыла. Дьон итэҕэлин ылан депутат буола сылдьыбыта. Кини үчүгү үлэтин элбэх грамоталара, Махтал суруктара, бэлэхтэрэ туоһулуулар. Виктор ыал буолан, аҕа, эһээ буолар үөрүүтүн билбитэ. Дьиэ-уокка олус бүгүрү, тугу барытын сатыыр, олус миннигэс астаах, иистэһиһэн, дьахтар үлэтэ диэн араарбакка барытын онорор. Кини көмөтө суох биир да бырааһынныкпыт ааспат этэ. Онохчут бэрдэ буолан, элбэх ыалга онох онорон, махтаһынан туһанар.

Тыла-өһө олус сыгыты, баай, көрдөөх, бэтиэхэлээх этэ. Кини кытта сырттааха, күлэн быара суох сылдьабын, бириэмэ биллибэккэ ааһара. Кини суох буолбута биһиэхэ туох эртийбэт курдук. Бары таптыыр киһибит этэ.

Биһиги өйбүтүттэн-сүрэхпиттэн кини сырдык мөссүөнэ хаһан да сүтүө суоҕа.

Ийэтэ, биһиргэ төрөөбүттэрэ Нам — Хатырык

Выражаем глубокое соболезнование коллеге Малеевой Анне Дмитриевне, ее родным и близким по поводу кончины невестки, ветерана труда ТУСАКОВОЙ Татьяны Николаевны. Отделение «Скорой помощи» Биһиргэ үлэлиир коллегабытыгар Платонова Евдокия Адамовнага кэргэнигэр Дмитрий Михайловичка, оҕолоругар тапталлаах ийэлэрэ, эбээлэрэ, Уһэхэ Бүлүү олохтооҕо, үлэ, тыыл ветерана ТОЙТОНОВА Федора Николаевна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. «Сүнал көмө» коллектива

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маасай информация средствларын туһунан РФ сокуоннарын туһунан контуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитеттин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмат нүөмэрэ — ПИ №19-0428. Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьиэбит аадырын чопчу ыйы. Редакцияга кирибит суруктар төннөрүллүбэтэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэлэ, Заложной уул 4. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат редакционной-издательскэй ситимигэр талыһынна, талыһынна уонна бэчээттэннэ. Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лисс. Кө үл сыананан атыыланар Индекс — 54889. Тираһа — 2490 Бэчээккэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 05.02.2010 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 05.02.2010 с.

PDF Compressor Free Version